

**श्रमज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.**  
**दरवारमार्ग, काठमाडौं**  
**बचत परिचालन तथा ऋण नीति २०७१**

संस्थाका सेयर सदस्यहरु विच बचत संकलन एवं सो को समुचित हित अभिवृद्धि हुने गरी परिचालन गर्न तथा ऋण लगानी सम्बन्धि कामकारवाही पारदर्शी र प्रभावकारी बनाउने उद्देश्यले श्रमज्योति ऋण तथा बचत सहकारी संस्थाको विनियम २०५७ (संशोधन सहित) को दफा ३१(४) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी संस्थाले यो बचत परिचालन तथा ऋण नीति २०७१ स्वीकृत गरी लागू गरेको छ ।

**परिच्छेद :- १**  
**प्रारम्भिक**

**१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :**

- (१) यस विनियमावलीको नाम “श्रमज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. बचत परिचालन तथा ऋण नीति २०७१” रहेको छ ।  
(२) यो नीति मिति २०७१/०७/०१ देखि लागू हुनेछ ।

**२. परिभाषा :** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस नियमावलीमा, –

- (१) “ऐन” सहकारी ऐन, २०४८ लाई सम्झनुपर्छ ।  
(२) “कार्यालय” भन्नाले सहकारीको (केन्द्रीय) कार्यालय काठमाडौं सम्झनुपर्दछ ।  
(३) “संस्था” भन्नाले श्रमज्योति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. सम्झनुपर्छ ।  
(४) ”प्रवन्ध निर्देशक“ भन्नाले यस संस्थाकाको प्रमुख कार्यकारी भई काम गर्ने अधिकारीलाई सम्झनुपर्छ ।  
(५) “समिति” भन्नाले सहकारी संस्थाको संचालक समितिलाई सम्झनुपर्छ ।  
(६) “ऋण” भन्नाले सहकारी संस्थाले अल्पकालिन, मध्यकालिन र दिर्घकालिन रूपमा व्याज वा अन्य कुनै प्रकारको प्रतिफल, शुल्क वा कमिशन लिने उद्देश्यले संस्थाको शर्त वमोजिम सदस्यलाई प्रवाह गरेको ऋण, ऋण सुविधा वा सेवा जस्ता वित्तिय कारोबार सम्झनुपर्छ ।  
(७) “ऋण असुली” भन्नाले सहकारी संस्थाले सदस्यलाई प्रवाह गरेको ऋण वापत निजले सदस्यवाट असूल उपर गर्नुपर्ने सावा, व्याज, शूल्क, कमिशन र अन्य रकम समेतको वित्तिय कारोबारलाई जनाउँछ ।  
(८) “सदस्य” भन्नाले यस संस्थाको प्रचलित विनियम वमोजिम सेयर सदस्यता लिएको व्यक्तिलाई जनाउछ ।  
(९) “धितो” भन्नाले ऋण सुरक्षणको लागि सहकारी संस्थालाई लेखिदिएको चल वा अचल सम्पत्ति लिलाम, विक्रि वा सकार गरि सहकारी संस्थालाई मान्य हुने अन्य सुरक्षण समेत सम्झनुपर्छ ।

- (१०) “लिलाम” भन्नाले प्रचलित कानुनले सहकारी संस्थालाई दिएको अधिकार प्रयोग गरि धितोमा रहेको चल अचल सम्पत्ति लिलाम, विक्रि वा सकार गरि सहकारीको लेना असुल उपर गर्ने कार्य सम्भनुपर्छ ।
- (११) “ऋण समिति” भन्नाले सहकारी संस्थाको संचालक समितिद्वारा गठित ऋण समितिलाई जनाउँछ ।
- (१२) “ऋण विभाग” भन्नाले ऋण सम्बन्धी कार्य हेर्ने संस्थाको शुरु इकाईलाई जनाउछ ।
- (१३) “संस्थाको प्रतिनिधि” भन्नाले सहकारी संस्थाको लागि नेपाल विद्युत प्राधिकरण प्रधान कार्यालय र अन्तर्गतका विभिन्न निकायमा कार्यरत संस्थाको कार्य गर्ने/संयोजन गर्ने नियुक्त गरिएको कर्मचारीलाई सम्भनुपर्दछ ।

## **परिच्छेद :-२**

### **बचत सम्बन्ध व्यवस्था**

३. संस्थाको विभिन्न उद्देश्य पुरा गर्नका लागि बचत संकलन गर्ने र सो को परिचालन गरिनेछ । संस्थाले आफ्ना सदस्यहरूवाट मात्र बचत संकलन गर्ने भएकोले खाता खोल्ने निवेदन फाराम साथ सदस्यले निम्न लिखित कागजातहरू पेश गर्नुपर्नेछ ।
  - (१) दस्तखत नमूना कार्ड
  - (२) नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपि
  - (३) दुई प्रति पासपोर्ट साइजको फोटो
४. संस्थाले आफ्ना शेयर सदस्यहरूवाट बचत संकलन गर्ने उद्देश्यले तोकिए वमोजिमको व्याजदर दिने/नदिने गरी बचत, चल्ति र म्यादी निक्षेप खाताहरू संचालन गर्न सक्नेछ ।
५. **बचतको व्याज दर :-**  
बचतको व्याज दर देहाय वमोजिम हुनेछ ।
  - (१) नियमित बचत, आवधिक बचत र म्यादी बचतमा संस्थाले दिने व्याजदर समितिले समय समयमा निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ । व्याजदर निर्धारण गर्दा नियमनकारी निकायहरूको निर्देशनलाई समेत मध्यनजर गरिनेछ ।
  - (२) एक पटक निर्धारित व्याजदर सामान्यतया ६ महिना सम्म कायम रहनेछ ।
  - (३) निर्धारण गरेको व्याजदर सदस्यहरूको जानकारी निमित्त सार्वजनिक गरिनेछ ।
  - (४) आवधिक बचतमा दिइने व्याज समितिले निर्धारण गरेको सीमारेखा भित्र रही वार्ताद्वारा तय गर्न प्रवन्ध निर्देशकलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।
६. **बचत सम्बन्ध अन्य व्यवस्था :-**
  - (१) प्रत्येक सदस्यले तोकिएको अवधिभित्र नियमित रूपमा बचत जम्मा गर्ने व्यवस्था अवलम्बन गरिनेछ । तोकिएको समयमा बचत जम्मा नगरेमा संचालक समितिले समय समयमा निर्धारण गरेअनुसार विलम्ब शुल्क लाग्ने छ । बचतकर्ता सदस्यलाई संस्थाले पासबुक उपलब्ध गराउनेछ ।
  - (२) प्रत्येक सदस्यको व्यक्तिगत खातामा न्यूनतम रु १००००- मौज्दात हुनुपर्नेछ ।

- (३) प्रत्येक बचतकर्ताले नियमित बचत प्रति महिना रु. ५०००- देखि माथि जतिसुकै पनि राख्न सकिनेछ ।
- (४) संस्थाले सदस्यहरुको सुविधा र आवश्यकतालाई ध्यानमा राखी बचतका अन्य खाता योजनाहरु संचालनमा ल्याउन सक्नेछ र सोको कार्यविधि समितिले निर्धारण गरेअनुसार हुनेछ ।
- (५) सामान्यतया सदस्यबाट नियमितरूपको बचत संकलन गर्दा चुक्ता शेयरपुँजीको १० गुणाभन्दा बढी नहुने गरी शेयर र पुँजीको अनुपात बनाइनेछ ।
- (६) बचत पूँजिको १०% तरलता कायम राखिने छ ।
- (७) नियमित रूपमा जम्मा गर्ने भनि खोलिएको खातामा लगातार ६ महिना सम्म बचत संकलन एवं कारोबार नभएमा, त्यस्तो खातामा जम्मा भएको बचत रकममा व्याज नदिई खाता निष्क्रिय गर्न र त्यस्तो सदस्यलाई ऋण सुविधाबाट बंज्चित गर्न सकिनेछ ।
- (८) निष्क्रीय खातालाई सक्रिय गर्ने व्यवस्था : निष्क्रिय भएको खातालाई समितिले निर्धारण गरे वमोजिमको शुल्क सहित निवेदन प्राप्त भए पछि सक्रिय गरिनेछ । तर खातावालाको मृत्यु भएको पुष्टी भएमा उल्लेखित दफा लागुहुने छैन ।
- (९) संस्थाको सदस्यले खोलेको खाता सो व्यक्ति शेयर सदस्यबाट हटेपछि निजको बाँकी रकम फिर्ता गरे पछि बन्दहुनेछ । यसरी खाता बन्द गर्दा समितिले निर्धारण गरे वमोजिमको शुल्क लिई बाँकी बचत फिर्ता गरिनेछ ।
- (१०) कुनै ऋणी सदस्यले लिएको ऋण अनियमित भए त्यस्तो सदस्यको जुन सुकै प्रकारको बचत खातामा रहेको रकम, सदस्यको लिखित/मौखिक सहमति नलिइक्न पनि सोबाट अनियमित भएको ऋणको वांकी वक्यौता असुल उपर गरिनेछ ।

### परिच्छेद :- ३

### ऋण लगानी नीति सम्बन्धी व्यवस्था

**७. ऋण लगानी नीति :** सहकारी ऐन, २०४८ तथा सहकारी नियमावली २०४९ मा भएको व्यवस्था तथा सम्बन्धित निकायहरुले समय समयमा संस्थालाई जारी गरेको निर्देशनको अधिनमा रही ऋण लगानीका सम्बन्धमा यस निर्देशिकामा उल्लेख भएको व्यवस्था सम्बन्धमा यसै निर्देशिका वमोजिम र यस निर्देशिकामा उल्लेख नभएको विषयहरुमा समितिले समय समयमा निर्धारण गरेको प्रक्रिया वमोजिम हुनेछ । ऋण लगानी सम्बन्धी सामान्य नीति (General Guidelines) देहाय वमोजिम हुनेछ ।

#### **(१) साधारण निर्देशनहरु (General Guidelines) :**

- (क) यस संस्थाको मुख्य प्राथमिकता ऋणको गुणस्तरमा रहनेछ । संस्थाको लगानी Portfolio वारेमा निरन्तर मुल्यांकन गरि जोखिम कम गर्नमा ध्यान दिइनेछ ।
- (ख) लक्षित सदस्यहरु/सदस्य समूहहरु पत्ता लगाई त्यसको अध्ययन गरि ऋण प्रवाह गरिनेछ र सदस्यहरुको थप आर्थिक उप-आर्जन, आर्थिक तथा सामाजिक आवश्यकताका लागि साधन श्रोतहरुको उच्चतम उपयोग गरी सम्पत्तिको प्रतिफल (Return on Assets) बढाउनेतर्फ कदम चालिनेछ ।
- (ग) जोखिमको विभाजन (Risk Diversification) सक्षम ऋण लगानीको अत्यन्त महत्वपूर्ण पक्ष हो । तसर्थ, आफ्नो ऋण लगानीका अवसरहरुलाई एउटै क्षेत्रमा

केन्द्रित नगरी विभिन्न क्षेत्रहरुमा ऋण प्रवाह गर्न यो सहकारी संस्था सजग रहनेछ ।

(घ) ऋण लगानीका संचालन खर्चमा पनि निरन्तर अनुगमन गर्नेछ । तसर्थ, आफ्नो उद्देश्य प्राप्तिका लागि ऋण लगानीको संचालन खर्च कसरी कम गर्ने भन्ने तर्फ ध्यान दिई आफ्नो सम्पत्तिको अधिकतम प्रयोग गर्नेमा जोड दिईनेछ ।

(ङ) संस्थाको ऋण लगानी निर्णय पुंजी कोषको अधिकतम उपयोगमा केन्द्रित रहनेछ ।

(२) **ऋण नीतिको निर्माण, कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था :** ऋण नीतिको निर्माण, कार्यान्वयन र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था देहाय वमोजिम हुनेछ :

(क) ऋण नीति निर्माण, व्याख्या, परिमार्जन तथा अनुगमन गर्ने अन्तिम अधिकार समितिमा हुनेछ ।

(ख) तोकिएको सीमा सम्म ऋण लगानी तथा असुली नीति र प्रक्रिया पारदर्शी एवं प्रभावकारी ढंगवाट कार्यान्वयन गर्न गराउन संचालक समितिले आफुमध्येवाट १ जना संचालकको संयोजकत्वमा ऋण समिति (Credit Committee) को गठन गर्नेछ । समितिले ऋण लगानी सुरक्षित हुने गरि एवं धितोको उचित मूल्यांकन गरि ऋण स्विकृत गर्ने र ऋण असुली गर्ने गरि ऋण समितिलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(ग) संचालक समितिद्वारा प्रतिपादित लगानी र असुली सम्बन्धी नीतिको कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी प्रवन्ध निर्देशकको हुनेछ ।

(३) **ऋण उप-समिति (Credit Sub-Committee) :** ऋण लगानी तथा असुली सम्बन्धमा देहायका कार्य गर्न संचालक समितिले तपसील वमोजिम ऋण उप-समिति गठन गर्नेछ र सो समितिको कार्यक्षेत्र निम्न वमोजिम हुनेछ ।

संयोजक : संचालक समितिको सदस्य

सदस्य : साधारण सेयर सदस्य

सदस्य सचिव : प्रवन्ध निर्देशक

(क) ऋण स्विकृत गर्न सक्ने सीमा सम्मको ऋणको लागि धितो मुल्याङ्कनको निर्णय गर्ने ।

(ख) ऋण लगानीको प्रकृति हेरि आफुले स्वीकृत गर्न सक्ने सीमा सम्मको ऋण लगानी गर्न स्विकृती दिने र सीमा भन्दा वढीको रकम स्विकृतिको लागि संचालक समितिमा सिफारिस गर्ने ।

(ग) ऋण लगानी र सो को असुली सम्बन्धी अवस्थाको नियमित रूपले अनुगमन गर्ने ।

(घ) खराब ऋण सम्बन्धी आवश्यक कारवाहीका लागि समितिमा सिफारिस गर्ने ।

(ङ) ऋण समितिले स्विकृत कार्यक्रम एवं वजेटका आधारमा ऋण स्विकृत गर्नेछ ।

(च) ऋण लगानी र असुली सम्बन्धी नीतिमा परिमार्जनका लागि ऋण समिति मार्फत संचालक समिति समक्ष राय, सुभाव प्रस्तुत गर्ने ।

- (छ) भाखा वा म्याद थप गर्ने र आवश्यकता अनुसार भुक्तानी कार्यक्रम संशोधन गर्ने
  - (ज) धितो सट्टा पट्टा गर्ने, धितो फुकुवा गर्ने, धितो लिलाम सम्बन्धि निर्णय गर्ने ।
  - (झ) ऋण असुल उपर गर्न एंव धितो लिलाम गर्न पत्रपत्रिकामा ३५ दिने सुचना प्रकाशित गर्ने ।
- (४) **ऋण विभाग :** ऋण लगानी र असुली सम्बन्धमा देहायका कार्य गर्न प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको मातहतमा ऋण विभाग गठन गरिनेछ । विभागले निम्न वमोजिम कार्य गर्नेछ :
- (क) समितिले निर्धारण गरिएको सीमासम्मको ऋण स्वीकृति गर्ने ।
  - (ख) ऋण लगानी र असुली सम्बन्धी कार्यको नियमित रूपमा अनुगमन गर्ने ।
  - (ग) ऋण स्वीकृत हुनसक्ने समयको निर्धारण गर्ने ।
  - (घ) खराब कर्जा र जोखिमपूर्ण कर्जाको अनुगमन गरि मासिक प्रतिवेदन तयार गरी ऋण समितिमा पेश गर्ने ।

#### **८. ऋण सुविधा उपभोग गर्न चाहने सदस्यहरुको कर्तव्य र दायित्वः**

- (१) संस्थाका शेयर सदस्यहरुले आफु शेयर सदस्य भएको मितिले तीन महिना पश्चात मात्र यसै नीतिको अनुसूची ४ वमोजिमको ऋण आवेदन फारमसहित अन्य आवश्यक कागजात संलग्न गरी पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (२) ऋण आवेदक संस्थाको नियमित वचत सदस्य हुनुपर्नेछ ।
- (३) ऋण निवेदक वाहेक संस्थाका कम्तीमा २ जना सदस्यहरु सहित निवेदकको एकाघरका कम्तिमा १ जना सदस्य अनिवार्य जमानी वस्तुपर्नेछ ।
- (४) ऋण आवेदक सदस्यको ऋणमा जमानी वस्ते सदस्यले नियमित वचत गरेको हुनुपर्नेछ ।
- (५) नेपाल विद्युत प्राधिकरणको आफु कार्यरत रहेको कार्यालयले निजले समयमा सावा/व्याजको किस्ता नतिरेमा निजले पाउने तलब भत्ता वा अन्य रैरकमवाट कट्टा गरि पठाईदिन सकिने व्यहोराको प्रतिवद्धता (**Letter of Comittment**) पेश गर्ने ।

#### **९. ऋण प्रवाहमा संलग्न संस्थाका कर्मचारीको कर्तव्य र दायित्वः** : ऋण प्रवाहमा संलग्न संस्थाका कर्मचारीको कर्तव्य र दायित्व देहाय वमोजिम हुनेछ ।

- (१) संस्थाको कारोबार गर्दा प्रचलित कानून, संस्थाको नीति, नियम तथा निर्देशनहरु भित्र रही ऋणी, निक्षेपकर्ता र सहकारीका सेयरधनीहरुको हितलाई ध्यानमा राखि इमान्दारीपूर्वक काम गर्नु सम्पुर्ण कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।
- (२) यो नीतिको पुर्ण पालना गरी ऋण प्रक्रिया संचालन गर्नु संस्थाका कर्मचारीहरुको दायित्व हुनेछ ।
- (३) ऋणसंग सम्बन्धित कुनै पनि कार्य गर्दा यो नीतिको मनसाय (Spirit) अनुरूप संचालन गर्न खोजेको परियोजना भौगोलिक एवं प्राविधिक दृष्टिकोणले उपयुक्त छ, छैन एकिन गर्ने । धितो दिईने घरजग्गा भै-भगडा कानुनी रूपमा पाखो, खोला पैहो लागे नलागेको राजमार्ग वा भित्री मार्गहरुमा छोड्नु पर्ने र वाटोमा परेको क्षेत्रफल कटाई रहेको जग्गाको क्षेत्रफल एकिन गर्नुपर्नेछ ।

- (४) ऋण लगानी सम्बन्धि निर्णय गर्दा ऋण लिनेको चरित्र, क्षमता, योग्यता, पूँजी, धितो को उपयुक्तता र अन्य वाह्य तत्वहरु जसले ऋणीको ऋण तिर्ने क्षमतामा प्रभाव पार्दछ। आदिका वारेमा सम्पूर्ण सुचना संकलन गरि सो को स्वतन्त्र रूपले मुल्यांकन गर्नुपर्दछ।

(५) सहकारीको हितमा हुने गरी प्रचलित ऋण नीतिमा कुनै किसिमको सुधार गर्नुपर्ने देखिएमा प्रवन्ध निर्देशक समक्ष राय सुझाव प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ।

## परिच्छेद :- ४

- १०. लगानीका क्षेत्रहरु :** सहकारीले अल्पकालिन, मध्यकालिन र दिर्घकालिन रूपमा व्याज वा अन्य कुनै प्रकारको प्रतिफल, शुल्क वा कमिशन लिने उद्देश्यले देहाय वमोजिमका लगानीका क्षेत्रहरुमा ऋण, जमानत उपलब्ध गराइने छ। साथै विभिन्न शिर्षक अन्तर्गत दिइने ऋण सुविधाका लागि अनुसूची १ मा व्यवस्था गरे वमोजिमको निर्देशनहरु वाध्यात्मक रूपमा लागु हनेछ।



११. ऋण लिने मनसाय भएका सदस्यसंग लिनुपर्ने जानकारी : ऋण लिने मनसाय भएका सदस्यसंग देहाय वमोजिमको जानकारी लिनुपर्नेछ ।  
(१) व्यवसाय र तत्त्वसम्बन्धी अनभव ।

- (२) व्यवसायको प्रकृति तथा व्यवसायको विगत र वर्तमान अवस्था ।
- (३) वित्तिय स्थिति : ऋण भए/नभएको ।
- (४) ऋण खर्च गरिने क्षेत्र ।
- (५) अवधि/रकम ।
- (६) आम्दानीका क्षेत्रहरु ।
- (७) ऋण लगानी गरिने क्षेत्रको आम्दानी वाहेक अन्य क्षेत्रवाट आम्दानी छ, भने सो को जानकारी ।
- (८) धितो सम्बन्धी जानकारी ।
- (९) सदस्य (व्यक्ति, वाहेक) कुनै फर्म/कम्पनी भए सो को उत्पादन (Product) वस्तु/सेवा (Good Service) को वजार स्थिति/माग/प्रतिस्पर्धा/नाफा(Market Value/Demand, competitors/Profit) वारेको जानकारी ।

- १२. ऋण लिने मनसाय भएका सदस्यलाई दिनुपर्ने जानकारी :** ऋण लिने मनसाय भएका सदस्यलाई सहकारीको तर्फवाट सामान्य परिचय दिइ सहकारीको लगानीका क्षेत्रहरु, व्याजदर, ऋण अवधि, लगानीको अनुपात, सांवा व्याज भुक्तानी समय र प्रक्रिया, धितोको वीमा सम्बन्धी व्यवस्था र धितो मुल्यांकन शुल्क, ऋण प्रक्रियामा लाग्न सक्ने समयावधि वारेमा जानकारी गराई थप निम्न कुराहरु थप जानकारी दिनुपर्नेछ ।
- (१) विलम्ब शुल्क व्यवस्था ।
  - (२) समय भन्दा अगावै ऋण चुक्ताको व्यवस्था ।
  - (३) रोकका/नामासारी गर्दाको खर्च व्यहोर्ने ।
  - (४) ऋण चुक्ता नहुंदा को कानुनी प्रक्रिया/नविकरण गर्न सकिने व्यवस्था र खाता संचालन आदी ।

- १३. ऋण लिने मनसाय भएका सदस्यका सम्बन्धमा थप अनुसन्धान गन्तव्यहरु:**
- (१) ऋण माग गर्ने सदस्यको आर्थिक अवस्थाको वास्तविक स्थिती
  - (२) समूह वा समाजमा सदस्यको पहिचानको स्थिती
  - (३) व्यक्तिगत आचरण एवं वानी व्यहोरा
  - (४) अन्य आयस्रोतका विवरणहरु

- १४. ऋण निर्णय :** यस सहकारीले ऋण प्रवाह गर्दा देहाय वमोजिमको प्रक्रिया अपनाउने छा
- (१) प्रारम्भिक चरण : यस ऋण नीतिमा उल्लेखित अवस्थाको विश्लेषण गरी ऋण विभागले देहायका प्रक्रिया अवलम्बन गर्नेछ ।
    - (क) सम्भावित ऋणी सदस्यका वारेमा सम्पूर्ण तथ्यको विवरण तयार गरि प्रवन्ध निर्देशक समक्ष पेश गर्ने ।
    - (ख) माग भई भएको आएको ऋणमा मनासिव भए/नभएको विश्लेषण गर्ने
    - (ग) प्रारम्भिक छानविनवाट ऋण प्रवाह गर्न नसकिने भएमा सो को कारण सहित जानकारी दिने ।
  - (२) दोश्रो चरण : प्रारम्भिक चरणवाट ऋण दिन उपयुक्त ठहरिएको अवस्थामा देहायको प्रक्रिया अवलम्बन गरिनेछ ।
    - (क) सदस्यलाई ऋण माग गर्ने फर्म र चेक लिष्ट (Check List) दिने ।
    - (ख) ऋण निवेदन तथा चेक लिष्ट अनुसारका कागजात प्राप्त गर्ने र रुजु गर्ने ।

- (ग) आवश्यक सबै कागजात प्राप्त भएपछि सम्बन्धित सदस्यको नाममा फाइल तयार गर्ने ।
- (घ) ऋण स्वीकृत गर्ने अधिकारीवाट ऋण प्रवाह गर्ने स्विकृति लिने ।
- (ङ) स्विकृति प्राप्त भएपछि दर्ता किताबमा दर्ता गरि ऋण नम्वर कायम गर्ने ।
- (च) सम्बन्धित सदस्यको खातामा न्यूनतम तोकिएको रकम जम्मा गर्ने लगाउने ।
- (छ) धितो मुल्यांकन आदेश लिई सो को कार्यान्वयनमा ग्राहकसंग समन्वय गर्ने ।

**१५. ऋण तथा सापटी तर्फको व्याज दर :**

- (१) संस्थाले प्रवाह गर्ने ऋण सुविधा/सापटीमा लिने व्याजदर समितिले समय समयमा निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।
- (२) आवश्यकता अनुसार समितिले विशेष ऋणी सदस्य वा सामान्य ऋणी सदस्यका लागि एकै वा छुटा छुटै व्याजदर कायम गर्न सक्नेछ ।
- (३) एकपटक निर्धारित व्याजदर सामान्यतया ६ महिनासम्म कायम रहनेछ ।
- (४) संस्थाले निर्धारण गरेको व्याजदर सदस्यहरुको जानकारीको लागि सार्वजनिक गरिनेछ ।

**१६. ऋण अवधि :** संस्थाले ऋण प्रवाह गर्ने विभिन्न ऋणहरुको अवधि समितिले निर्धारण गर्नेछ ।

**१७. व्यवस्थापन शुल्क अन्य शुल्क सम्बन्धि व्यवस्था :**

- (१) संस्थाले प्रवाह गर्ने ऋणमा निम्न वमोजिमका शुल्कहरुको दर समितिले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।
- (क) व्यवस्थापन शुल्क
- (ख) ऋण प्रोसेसिङ शुल्क
- (ग) विलम्ब शुल्क

**१८. ऋण लगानीको अनुपात :** यस संस्थाको ऋण लगानीको अनुपात देहाय वमोजिम हुनेछ :

- (१) परियोजना ऋण, उत्पादनशील ऋणमा सामान्यतया कुल लागतको ७० प्रतिशत सम्मको रकम ।
- (२) हायरपर्चेज ऋण कुल मुल्यको अधिकतम ७० प्रतिशत सम्म ।
- (३) धितो राखी प्रवाहा हुने अन्य कर्जाको हकमा फेयर मार्केट भ्यालु गणना गरी सोवाट कर्जा स्वीकृतको लागि अधिकतम ७० प्रतिशत सम्मको रकम ऋण स्वीकृत प्रयोजनका लागि Distress Value कायम गरिनेछ । यसरी ऋण रकमको सीमा निर्धारण गर्दा Distress Value वा कुल लागतको ६० प्रतिशत मध्ये जुन कम हुन्छ सोहि यी अनुपातहरुमा सदस्यको व्यवसायको स्थिति तथा व्यक्तिगत प्रतिष्ठा आदीको आधारमा संस्थाको हितलाई ध्यानमा राखि ऋण सम्बन्धि निर्णय गर्ने अधिकारीले १० प्रतिशत सम्म परिवर्तन गर्न सक्नेछन् ।
- (४)

**१९. ऋणको किस्ता निर्धारण :** संस्थाको ऋणको किस्ता निर्धारण देहाय वमोजिम हुनेछ ।

- (१) १ वर्ष भन्दा माथीका ऋणहरु (Term Loan) मा मासिक वा त्रैमासिक रूपमा वरावर मासिक किस्ता (Equal Monthly Installment) कायम गरिनेछ ।

- (२) १ वर्षमा वा सो अवधि भित्र चुक्ता हुने ऋणको हकमा ऋण समितिले तय गरे अनुसार हुनेछ ।
- (३) **ग्रेस अवधि:** उत्पादन मुलक व्यवसाय र वैदेशीक रोजगार शीर्षक ऋणमा किस्ता भुक्तानीका लागि अधिकतम छ, महिनाको ग्रेस अवधि प्रदान दिइनेछ, र उक्त अवधिको व्याज एकमुष्ट लिने वा ऋणमा थप गरि नया किस्ता भुक्तानी तालिका बनाईनेछ ।

**२०. ऋणसंग सम्बन्धित इकाईको व्यवस्था :** यस संस्थाको विषयगत ऋण इकाइहरूको सम्बन्धित इकाई गठन नभएसम्मका लागि ऋण विभागले नै रेखदेख तथा संचालने गर्नेछ ।

### परिच्छेद :- ५ धितो सम्बन्धी

**२१. स्विकार गरिने धितोहरु :** संस्थाको ऋणसंग सम्बन्धित स्विकार गरिने धितोहरु देहाय वमोजिम हुनेछ :

**(१) अचल धितो सम्बन्ध व्यवस्था :-**

- (क) संस्थाबाट ऋण लिने सदस्यले आफ्नो घर वा जग्गा अथवा घर र जग्गा दुवै धितो राख्नु पर्छ ।
- (ख) सगोलका अंशियारहरु बीच अंशवण्डा लाग्ने धितो दिएमा अंशियारको मन्जुरीनामा हुनु पर्दछ ।
- (ग) धितोको मूल्यांकन प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि कुल मुल्यांकित रकममा तोके वमोजिमको मार्जिन कट्नेगरी मूल्य कायम हुनेछ ।
- (घ) संस्थाको धितो निम्न अनुसार सुरक्षित भएको हुनुपर्दछ ।
  - (अ) वसोवास वा खेतीयोग्य जमीन भएको वा आवासीय घडेरी भएको ।
  - (आ) बाटोको निकास भएको ।
  - (इ) मुद्दा मामिला नभएको वा अंशियार, संधियार, मोही र कमाउने बीच मैमगडा नभएको ।
  - (ई) पहिले कतै धितोमा रही हाल हरहिसाब फरफारख बाँकी नदेखिएको ।
  - (उ) घरजग्गा जमीन र प्रयोग योग्य बाटोको सुविधा भएको ।
- (२) सवारी साधनहरु (For Hire Purchase)
- (३) सदस्यको संस्थामा रहेको शेयर र वचत (सदस्य जमानीमा प्रवाहा हुने ऋण प्रयोजनको लागि मात्र)
- (४) धितोपत्र विनिमय वजारमा सूचिकृत भएका कम्पनीका शेयर तथा डिवेन्वरहरु ।
- (५) म्यादी निक्षेप रसिदमा ।

**२२. धितो मूल्यांकन व्यवस्था :** संस्थाको ऋणसंग सम्बन्धित धितो मूल्यांकन व्यवस्था देहाय वमोजिम हुनेछ ।

- (१)** कुनै पनि शीर्षकमा प्रवाह हुने रु. २ लाख देखि माथीको ऋण रकममा उपत्यका भित्रको हकमा ऋण समितिका कुनै एक पदाधिकारीको संयोजकत्वमा अन्य १ स्थानीय शेयर सदस्य रहनेगरी मूल्यांकन समिति गठन गरिनेछ । उपत्यका बाहिर स्थानिय स्तरका

प्रतिनिधिको संयोजकत्वमा अन्य दुईजना सदस्यहरु समेतको सहभागिता पूर्नमुल्याकांन समिति गठन गरिने छ । तर दश लाख भन्दा माथिको ऋण सुविधा प्रवाह गर्दा धितो मूल्यांकन प्रयोजनका लागि समितिले स्वतन्त्र मूल्यांकनकर्ता (Valuator) नियुक्त गर्नुपर्नेछ ।

- (२) स्वतन्त्र मूल्यांकनकर्ता (valuator) संग समितिले सेवा शर्त (TOR) सहित सेवा लिने गरि सम्झौता गर्नेछ ।
- (३) धितो मूल्यांकनकर्ता तथा परियोजनाको सम्बन्धमा प्रवन्ध निर्देशकले तोकेको मूल्यांकनकर्ता (Valuator) वाट प्रतिवेदन लिनुपर्नेछ ।
- (४) मूल्यांकनकर्ताले आफूसंग भएको सम्झौता अनुसार प्रतिवेदन दिनुपर्नेछ ।
- (५) धितो मूल्यांकन गर्दा अचल सम्पत्तीको कायम भएको Distress Value वा कुल लागतको ६० प्रतिशत मध्ये जुन कम हुन्छ सोही र शेयर तथा डिवेञ्चरको हकमा प्रचलित मूल्य एवं सम्बन्धित संस्थाको वित्तिय स्थितिका आधारमा कम्तीमा ६० देखि ७० प्रतिशत सम्म मात्र ऋण प्रवाह गरिनेछ तर सरकारी तथा नेपाल राष्ट्र बैंकको सुरक्षण पत्र, वण्ड, र्यारेण्टी र आफ्नो वा अन्य बैंक वा वित्तिय संस्थामा भएको मुद्दती निक्षेपमा ८० प्रतिशत सम्म ऋण प्रदान गर्न सकिनेछ ।

## परिच्छेद :- ५

### निरिक्षण सम्बन्धी व्यवस्था

२३. निरिक्षण व्यवस्था : ऋण विभागमा काम तोकेको कर्मचारीवाट परियोजना/धितोको समय-समयमा निरिक्षण गर्नुपर्नेछ ।
२४. परियोजना निरिक्षण व्यवस्था : परियोजना निरिक्षण व्यवस्था देहाय वमोजिम हुनेछ ।
  - (१) घर जग्गा खरीद तथा निर्माण, हायरपर्चेज, उपभोग्य ऋणमा निरिक्षण गन्तुपर्ने विषयहरु
    - (क) परियोजना वर्तमानको अवस्था
    - (ख) हालसम्मको वित्तिय स्थिति
    - (ग) परियोजनाका अन्य गतिविधी
    - (घ) स्वलगानीको अवस्था
  - (२) उत्पादन मुलक, सेवा/व्यापर व्यवसाय एवं सदस्य समुहमा आधारित परियोजना निरिक्षण गर्नुपर्ने विषयहरु
    - (क) प्रस्तावित परियोजनाको संक्षिप्त विवरण ।
    - (ख) उत्पादन गरिने वस्तु तथा सेवाको वजार मुल्य/माग/प्रतिस्पर्धा/लागत/नाफा
    - (ग) परियोजनाको वित्तिय स्थिति
    - (घ) व्यवस्थापन गुण (Management Quality)
    - (ङ) जोखिम (Risk)
    - (च) प्रोपाईटर/संचालक/साभेदारको वजार ऋण/ख्याती (Credit/Goodwill)
    - (छ) निजहरु संलग्न भएको अन्य फर्म, व्यापार, व्यवसाय
२५. धितो निरिक्षण गर्दा ध्यान दिनुपर्ने विषयहरु : संस्थाले प्रचलित ऐन तथा जारी निर्देशनहरुलाई आधार मानी धितो निरिक्षण गर्दा देहायका विषयमा ध्यान दिनु पर्नेछ ।

- (१) धितोको राखिने सम्पतीको वास्तविक वजार मूल्य र सरकारी मुल्यांकन दर
- (२) धितो रहेको स्थान
- (३) भविष्यमा हुन सक्ने विकासका पुर्वाधारहरु
- (४) जग्गाको क्षेत्रफल नापी नक्सा अनुसार रुजु गर्ने
- (५) चार किल्ला जांचपास गर्ने
- (६) धितो राखिने सम्पतीको कानुनी अवस्थाको विवरण लिने ।
- (७) भवनको निर्माण वनावट, क्षेत्रफल, नक्सा पास सम्बन्धी कागजात हेने ।
- (८) ऋणको परिचालन र दायित्व वारे छलफल गरि एकिन गर्ने ।

**२६. निरिक्षण प्रतिवेदन** : सम्बन्धित समितिले निर्धारण गरेको ढाँचामा निरिक्षण प्रतिवेदन तयार गरी ऋण विभागमा वुभाउनुपर्नेछ ।

### **परिच्छेद :- ७ ऋण स्विकृत गर्ने व्यवस्था**

**२७. ऋण स्विकृत गर्ने व्यवस्था** : सदस्यबाट ऋण स्वीकृतका लागि पेश भएको सम्पुर्ण कागजात र संस्थावाट ऋण स्वीकृत हुनुभन्दा अघि विधि तथा कानुन सम्मत सम्पन्न गरिने प्रक्रृयाहरु सम्पन्न गरी ऋण स्वीकृत गरिनेछ ।

- (१) ऋण स्वीकृत गर्न सक्ने सीमा समितिले निर्धारण गरे वमोजिम हुनेछ ।
- (२) संस्थाको ऋण कारोबार सम्बन्धी प्रमाणित गर्ने अधिकारी प्रवन्ध निर्देशक हुनेछन् ।

**२८. कानुनी प्रकृया** : संस्थाले ऋण स्विकृत गर्दा देहायका कानुनी प्रक्रियाहरु अवलम्बन गरिनेछ :-

- (१) ऋण विभागले सम्बन्धित ऋणीका नाममा आवश्यक तमसुक/करार/सम्झौता गराउने
- (२) व्यक्तिगत/संस्थागत धन जमानी राख्न लगाउने
- (३) घर जग्गाको सम्बन्धमा सम्बन्धित मालपोत कार्यालयबाट रोक्का/दृष्टिवन्धक धितो पास गराउने र सवारी साधनको हकमा वित्तिय संस्थाको नाममा व्लूबूक नामासारी गराउने ।

### **परिच्छेद :- ८ ऋण प्रवाह**

**२९. ऋण लगानीको निर्णय कार्यान्वयन उपर पूनः एकिन गर्ने** : संस्थाको प्रवन्ध निर्देशकले ऋण प्रवाहको निर्णय कार्यान्वयन गर्दा शुरु तह देख अन्तिम सम्मका सम्पुर्ण प्रक्रियाहरुको पुनरावलोक गरी देहायका विषयमा पूनः यकिन गर्नु पर्नेछ ।

- (१) निरिक्षण प्रतिवेदन ।
- (२) ऋण दर्ता कितावमा दर्ता भएको सिलसिलेवार नम्वर ।

**३०. ऋण प्रवाह गर्ने तरिका** : संस्थाले ऋण प्रवाह गर्दा देहायका तरिका अपनाउनेछ :-

- (१) सदस्यको नियमित वचतखातामा व्यवस्थापन शुल्क, धितो मुल्याङ्कन शुल्क, विमा शुल्क र नविकरण दस्तुर वापतका तोकिएका रकम जम्मा गर्न लगाउने वा स्वीकृत हुने ऋणबाट कट्टा गरि वांकी रकम सम्बन्धित खातामा प्रविष्टि गरिदिने ।

- (२) ऋण विभागले ऋण भुक्तानी तालिका रुजु गर्ने ।
- (३) Loan A/c वाट ऋण संख्या राखि सम्बन्धित ग्राहकको खातामा रकम रकमान्तर गर्ने।
- (४) सम्बन्धित सदस्यलाई सांवा व्याज सहितको भुक्तानी तालिका दिने ।
- (५) ऋण सम्बन्धमा दिर्घकालमा आवश्यक पर्ने कागजातहरूको छुटै फाईल खडा गरी सुरक्षित एवं व्यवस्थित ढंगवाट राख्ने ।

## परिच्छेद :- ९

### ऋण असुली तथा अनुगमन र पुनरावलोकन

- ३१. ऋण असुली तथा अनुगमन :-** संस्थाको ऋणको असुली, अनुगमन र पुनरावलोकन व्यवस्था देहाय वमोजिम हुनेछ ।
- (१) ऋण प्रवाहको तालिका हेरी, मासिक रूपमा सांवा व्याज अुसुल उपर भए नभएको अनुगमन गर्ने ।
  - (२) मासिक अनुगमनलाई सामान्य अनुगमन रूपमा लिईनेछ ।
  - (३) त्रैमासिक रूपमा अनुगमन गर्दा नियमित रूपमा सांवा व्याज असुल उपर नभएको भए सो ऋण उपर पुनरावलोकन गर्नुपर्नेछ र सो सम्बन्ध जानकारी सम्बन्धित सदस्य र ऋण समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।
  - (४) ऋणीको जीवनमा घटेका महत्वपूर्ण घटनाहरु (जस्तै : स्वामित्वको परिवर्तन, आर्थिक स्थितिमा नकारात्मक असर पार्ने घटना, महत्वपूर्ण लगानी योजना, मृत्यु, आदी) जानकारीमा आउनासाथ अनुगमन कार्यलाई प्राथमिकता दिई उक्त विषयहरु यथासम्भव टिपोटको रूपमा फाईलमा समावेश गरी ऋण असुलीका लागि आवश्यक प्रकृया अवलम्बन गर्ने ।
  - (५) जुन उद्देश्यका लागि ऋण प्रवाह गरिएको हो त्यस उद्देश्यमा ऋणको प्रयोग भएको छ छैन भन्ने निरिक्षण गर्नुपर्नेछ ।
- ३२. ऋणीहरूलाई ताकेता :** ऋणीहरूलाई भुक्तानी समय आउनु एक हप्ता अगाडी देखि नै विभिन्न माध्यमवाट ताकेता गरिनेछ । सामान्यतया देहायका कुनै एक वा सो भन्दा बढी माध्यमवाट समेत ऋण भुक्तानी गर्न ताकेता गर्न सकिनेछ :-
- (१) टेलिफोन वा फ्रॉक्सताकेता :- ऋण विभागवाट हरेक दिन दफा ३२ को ३ वमोजिम तयार भएको वांकी ऋण फिहरिस्त (Repayment Due list) ऋण सुची अनुरूप किस्ता नियमित गर्न आग्रह गर्ने र सो को छुटै रजिस्टर राखी ऋणी सदस्यवाट प्राप्त भएका जवाफहरूको टिपोट लेख्ने ।
  - (२) सम्बन्धित सदस्य कहां गएर :- वित्तिय संस्थाले सम्बन्धित ऋणी सदस्यसंग भेट गरि ऋण नियमित गर्न अनुरोध गर्ने ।
  - (३) पत्र मार्फत :- ऋण विभागवाट हरेक १५ दिनमा क्रमशः तिर्न वांकी व्याज रकम, वांकी किस्ता संख्या र वांकी सांवा रकम का आधारमा, वांकी ऋण फिहरिस्त (Repayment Due list) तयार गर्ने र सोको आधारमा, ऋणीहरूको वर्गीकरण गरि पुराना तथा नयाँ ऋणीहरूलाई ऋण भुक्तानी नियमित गर्न खवर गर्ने ।

(४) अन्य माध्यम :- संचारका अन्य नविनतम माध्यम (इमेल, एसएमएस) आदी को प्रयोग गरि ताकेता गर्ने । ऋण चुक्ता गर्ने भन्दा न्युनतम ७ दिन अगाडी ग्राहकको इमेल वा मोबाइलमा स्वतः ताकेता/संदेश जाने प्रवन्ध मिलाइनेछ ।

**३३. अनियमित देखिएका ऋणहरूलाई पूनः नियमित गर्ने प्रक्रिया :** यस संस्थाले अनियमित देखिएका ऋणहरूलाई पूनः नियमित गर्ने देहायका प्रक्रिया अपनाइनेछ :-

- (१) समयमा सावा, व्याज भुक्तानी नभएको अवस्थामा यदी ऋणी सदस्यले सावा, व्याज भुक्तानी हुन नसक्ने कारण सहित नविकरण गर्न निवेदन प्राप्त भई आएमा ऋणीको व्यवसाय तथा सम्पुर्ण वित्तिय स्थिति विश्लेषणका आधारमा व्याज रकम असुल गरी सावा रकम नविकरण गर्न सकिने ।
- (२) सावा र व्याज किस्तावन्दीमा भुक्तानी गर्ने ऋणी सदस्यले केही समयसम्म किस्ता भुक्तानी गरे पश्चात् मुनासिव कारण जनाई सावा भुक्तानीको किस्तावन्दी समय थप गरी वा नगरी पुनःतालिका (Rescheduling) गर्न भनी दिएको निवेदन स्वकृत भएमा सो ऋणलाई पूनःतालिकीकरण गरी नियमित गर्न सकिनेछ ।
- (३) चालूपुंजी अन्तर्गत (व्यापार तथा व्यवसाय) शीर्षकमा लिएको ऋणमा व्याज रकम समयमा पूर्ण रूपले तिर्न नसकेको तर पटक पटक तिर्दै गएको र समय समाप्त नहुदै केही व्याज रकम वांकी भएको अवस्थामा ऋणीको कारोबार र समग्र वित्तिय स्थिति विश्लेषणको आधारमा निजको निवेदनलाई संस्थाले स्वकृत गरेमा त्यसलाई पुनः नियमित गर्न सकिनेछ ।

**३४. Defaulter भएपछि ऋणीलाई दिने सुचना सम्बन्धी व्यवस्था :** सामान्यतया तीन किस्ता वा सो भन्दा बढीको किस्ता रकम वांकी राख्ने ऋणी सदस्यहरूलाई **Defaulter ऋणीमा** परिभाषित गरिनेछ । संस्थाले ऋणी Defaulter भएपछि ऋणीलाई दिने सुचना सम्बन्धी व्यवस्था देहायका प्रक्रिया अपनाउनेछ :

- (१) ऋणीलाई ऋण तिर्नको लागि साधारण पत्र पठाउने
- (२) दोश्रो साधारण ताकेता पत्र पठाउने ।
- (३) ऋणीलाई ऋण तिर्न ३५ दिनको म्याद दिई अन्यथा कानुनी कारवाही गर्ने भन्ने उल्लेख गरी म्यादी पत्र पठाउने ।
- (४) १५ दिनको म्यादी पत्र पुनः पठाउने ।
- (५) पूनः ७ दिनको म्यादी पत्र (अन्तिम पत्र) पठाउने र सो पत्रमा तोकिएको समयमा ऋण नवुभाएको धितो सम्पत्तिको तपसिल खुलाई लिलामी हुने कुरा उल्लेख गर्नुका साथै, यसको सुचना पत्रपत्रिकामा प्रकाशित हुने व्यहोरा पनि जनाउ दिने ।
- (६) पत्र मार्फतको कारवाहीमा, आवश्यक देखिएमा ऋणसंग सम्बन्धित अन्य पक्षसंग धितोवाला, जमानी दिने व्यक्ति, संस्था, साक्षी वस्ने, परिचयकर्ता सबैलाई वोधार्थ दिने र उनीहरूलाई अवस्था वारे जानकारी गराई रहने ।
- (७) राष्ट्रिय दैनिक पत्रपत्रिका मार्फत ऋण, धितो दिने, जमानी वस्ने सबैलाई ३५ दिने सार्वजनिक सुचना दिने ।
- (८) उपरोक्त प्रक्रियाहरु पुरा भएपछि कानुनी कारवाहीको लागि सम्बन्धित निकाय समक्ष प्रस्तुत गर्ने
- (९) धितो सम्पत्तिको लिलाम विक्रिको लागि सामान्यतया ३५ दिने सुचना राष्ट्रिय दैनिक पत्रपत्रिका मार्फत दिईनेछ ।

- (१०) तर समितिले कुनै ऋणी सदस्यको ऋण वापत प्राप्त धितो तुरुन्त वेच विखन गरी वांकी वक्यौता असुल उपर गर्न आवश्यक ठानेमा उल्लेखित सुचना दिने म्याद अगावै वेच विखन गरी असुल उपर गर्न सक्नेछ।

## परिच्छेद :- १०

### वाँकि ऋण असुलि सम्बन्धी व्यावस्था

३५. लिलाम विक्री गर्ने विधि : सहकारी ऐन, २०४८ को दफा २९ र सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २५ बमोजिम हुनेछ।
३६. लिलाम विक्री स्थगित गर्न सक्ने:- सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २६ अनुसार हुनेछ।
३७. असुलउपर हुन नसकेको रकम अन्य जायजेथाबाट असुलउपर गर्ने कार्यबिधि सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २७ अनुसार हुनेछ।
३८. लिलाम सकार्ने व्यक्तिबाट रकम असुली कार्यबिधि सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २८ बमोजिम हुनेछ।
३९. लिलाम विक्रि नभएमा जायजेथा संस्थाको स्वामित्वमा रहने विधि सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम २९ बमोजिम हुनेछ।
४०. खर्च असुल गर्ने विधि :- सहकारी नियमावली, २०४९ को नियम ३० अनुसार हुनेछ।
४१. मिनाहा विधि :- संस्थाको विनियमको दफा ६२ अनुसार हुनेछ।

## परिच्छेद :- ११

### ऋण सीमा सम्बन्धी नियमन (Regulatory Provision)

४२. सहकारी मापदण्ड २०६८ बमोजिम देहायको निर्देशन तथा प्रचलित अन्य कानूनको पालना गर्ने पूर्ण उत्तरदायित्व व्यवस्थापनको हुनेछ।
- (१) ऋण तथा सापटको वर्गीकरण तथा ऋण नोक्सानी व्यवस्था  
(Loan Classification & Provision)
  - (२) प्रति ग्राहक ऋण तथा सुविधा सम्बन्धी सीमा व्यवस्था  
(Single Borrower/Obliger Limit)
  - (३) क्षेत्रगत ऋण सीमा सम्बन्धी सीमा व्यवस्था  
(Credit Concentration to Single Sector of the Economy)
  - (४) संस्थाका सदस्य, संचालक, कर्मचारीलाई ऋण प्रदान गर्ने सम्बन्धमा।  
(Loan to Directors, Shareholder, Employees)

४३. ऋण तथा सापटको वर्गीकरण तथा ऋण नोक्सानी व्यवस्था :- यस संस्थाको ऋण तथा सापटको वर्गीकरण तथा ऋण नोक्सानी व्यवस्था देहाय वमोजिम हुनेछ ।
- (१) सम्पुर्ण ऋणलाई संस्थाले तोकेको भाखा नाघेको अवधिको आधारमा वर्गीकरण गर्ने ।
  - (२) सम्पुर्ण ऋणलाई दुई वृहत वर्गमा विभाजन गरिने सक्रिय ऋण (Performing Loan) र निष्क्रिय ऋण (Non Performing Loan) । निष्क्रिय वर्गमा पर्ने ऋणलाई पूँः ३ वर्गमा कमसल (Substandard), शंकास्पद (Doubtful), र खराब ऋण (Bad Debts Loan) गरि विभाजन गरिने ।
  - (३) ऋण नोक्सानी व्यवस्था सहकारी मापदण्ड २०६८ को निर्देशनको आधारमा गरिनेछ ।
  - (४) तल उल्लेख गरिएका मध्ये कुनै एक अवस्था पुरा भएमा सो ऋणको भाखा अवधि ननाघेको भएपनि यसलाई Non Performing Loan वर्गमा वर्गीकरण गरिनेछ ।
    - (क) धितो पेश गर्नुपर्ने भनि पहिचान गरिएका ऋणमा धितो नभएमा वा प्राप्त धितो ऋणको करार अनुसार नभएमा ।
    - (ख) ऋणी वा ऋण लिने व्यक्ति टाट पल्टेमा
    - (ग) ऋणी हराएमा वा भागेमा ।
४४. ऋण तथा सापटलाई गैह वैकिङ्ग सम्पतीको रूपमा राख्न सक्ने व्यवस्था (Non Performing Assets) :- निम्न अवस्थामा ऋण तथा सापट वापत प्राप्त धितोलाई गैह वैकिङ्ग सम्पतीको रूपमा राख्न सकिनेछ ।
- (१) ऋण तथा सापट वापत प्राप्त धितो लिलामी हुन नसकेको अवस्थामा त्यस्तो धितोलाई संस्था आफैले सकार गरी गैह वैकिङ्ग सम्पतीको रूपमा राख्न सक्नेछ ।
  - (२) दफा ४३ को ४ वमोजिम Non Performing Loan कायम भएको अवस्थामा समितिको निर्णयको आधारमा गैह वैकिङ्ग सम्पतीको रूपमा राख्न सक्नेछ ।

## परिच्छेद :- १२

### विविध

४५. व्यक्तिगत ऋणको सीमा संचालक समितिले समय समयमा तोकेबमोजिम हुनेछ ।
४६. बचत परिचालन तथा ऋण नीति निर्देशिका साधारणसभाको बहुमतले संशोधन गर्न सक्नेछ ।
४७. प्रस्तावित ऋण रकमको कमितमा दोब्बर मूल्य बराबरको जायजेथा धरौटी वा कुनै सदस्यको धन जमानीमा मात्र संस्थाले ऋण लगानी गर्न सक्ने छ । तर संस्थाले औचित्यताको आधारमा समूह जमानीमा ऋण लगानी गर्न बाधा परेको मानिने छैन ।
४८. संस्थाले अनिवार्य रूपमा राख्नुपर्ने तरलता रकम मध्ये कमितमा ५ प्रतिशत नगद आफै ढुकुटी वा नेपाल राष्ट्र बैंकबाट इजाजत प्राप्त बाणिज्य बैंक वा सहकारी बैंकमा अनिवार्य रूपमा राख्नु पर्नेछ ।
४९. तरलताको गणना गर्दा प्रत्येक महिनाको अन्तिम दिनलाई आधार मानिनेछ ।

५०. संस्थाले तरलता समेत खुलेको कारोबार सम्बन्धी विवरण संस्थाको कार्यालयमा मासिक रूपमा प्रकाशन गर्नेछ ।
५१. तरलता सम्बन्धी विवरण समेतको प्रतिवेदन सम्बन्धित सहकारी कार्यालयमा चौमासिक रूपमा पेश गरिनेछ ।
५२. संस्थाले बचत निक्षेप संकलन गर्ने र ऋण प्रवाह गर्ने कार्य आफ्नो सदस्यहरुका वीचमा मात्र सीमित गर्नु पर्ने छ ।
५३. संस्थाले बचत निक्षेपमा प्रदान गरिने ब्याज दर र ऋण लगानीमा लिने ब्याज दरको निर्धारण प्रचलित बजार दरको आधारमा गरिनेछ । संस्थाद्वारा बजारमा प्रचलित ब्याज दरभन्दा स्वभाविक रूपले बढी ब्याजमा बचत संकलन तथा ऋण लगानीको कारोबार गरिने छैन ।
५४. प्राकृतिक व्यक्तिसंग नियमानुसार सदस्यता दिएर मात्र बचत र ऋणको कारोबार गरिनेछ ।
५५. संस्थाले बचत निक्षेप, ऋण लगानी, ब्याज निर्धारण आदि विषयहरुमा आवश्यक शर्त प्रक्रिया तथा कार्य विधिहरु निर्धारण गरी साधारणसभाबाट पारित गराई सम्बन्धित डिभिजन सहकारी कार्यालयमा पेश गर्नु पर्ने छ । संस्थाले निर्धारण गरेको ब्याज दरको विवरण चौमासिक रूपमा सम्बन्धित डिभिजन सहकारी कार्यालयमा पेश गरिनेछ ।
५६. संस्थाले ब्याज दर परिवर्तन गरेमा सोको विवरण संस्थाको कार्यालयमा सबैले देख्ने गरी प्रकाशन गर्नु पर्नेछ । सो सम्बन्धी विवरण ७ दिनभित्र डिभिजन सहकारी कार्यालय, काठमाडौंमा पेश गरिनेछ ।
५७. संस्थाले सदस्यहरु बीच बचत (मुनाफा) वितरण प्रयोजनको लागि नगद पद्धतिमा ब्याज आय लेखा राखेछ । नगदमा प्राप्त नभएको ब्याजलाई पाउनु पर्ने ब्याज हिसावमा खर्च लेखी ब्याज मुल्तवी हिसावमा जम्मा गरिनेछ ।
५८. संस्थाका संचालक, शेयरधनी, कर्मचारीहरुलाई ऋण प्रदान गर्ने सम्बन्ध व्यवस्था सम्बन्धमा सहकारी मापदण्ड २०६८ एवं सम्बन्धित निकायको निर्देशन समेतलाई दृष्टिगत गरि कार्यान्वयन गरिनेछ ।  
तर माथी उल्लेखित व्यक्ति वा फर्म तथा कम्पनीलाई ऋण प्रवाह गर्दा सहकारी ऐन २०४८, सहकारी नियमावली २०४९ र नेपाल राष्ट्र वैकको निर्देशनको अधिनमा रही बन्देज लगाईएकालाई ऋण प्रवाह गरिने छैन ।
५९. खारेजी तथा बचाउ :- यो नीति लागू हुनुभन्दा अघि रहेको कर्जा लगानी निर्देशिका, २०५९ खारेज गरिएको छ । तर यस अघि भए गरेको काम कारबाहीहरु इसै नीति अन्तर्गत भए सरह मानिनेछ ।

.....xxxxxxxx.....

अनुसूची १  
**वाध्यात्मक निर्देशनहरू:**

१. अनुसूची १ अनुसारको छुट्टे आवेदन फर्म स्पष्ट रूपमा भरि पेश गर्नुपर्दछ ।
२. ऋण निवेदक र जमानी वस्तेले नियमित वचत गरेको हुनुपर्ने र निजहरूको यस संस्थामा रहेको शेयर खाता ऋण चुक्ता नभएसम्म रोक्का गर्नुपर्नेछ ।
३. ऋण लिनका लागि आफु कार्यरत कार्यालयको लेटरप्याडमा ‘ऋणीले यस संस्थाबाट लिएको ऋण समयमा नबुझाएमा ऋण असुलीको लागि यस संस्थाबाट पत्राचार भएमा निजको पारिश्रमिकबाट कट्टा गरी पठाइनेछ भनी कार्यालय प्रमुख तथा लेखा प्रमुखबाट हस्ताक्षर भएको सिफारिस पत्र पेश गर्नुपर्ने । साथै कार्यालय सिफारिसमा निम्न वमोजिमका कुराहरु अनिवार्य स्पष्ट उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
  - १) नियुक्ति मिति
  - २) अवकाश हुने मिति
  - ३) खाईपाई आएको तलब (ग्रेड सहित)
  - ४) नेविप्राको अन्य सापटी कट्टी हुने रकम
  - ५) अन्य सहकारी/निकायबाट लिएको वक्यौताको कट्टी हुने मासिक किस्ता
४. सेवा शुल्क वापत स्विकृत ऋण रकममा लाग्ने रकम अग्रिम संस्थामा जम्मा गर्नुपर्नेछ वा स्विकृत ऋणबाट कट्टा गर्न मञ्जुर हुनुपर्नेछ ।
५. जुनसुकै उद्देश्यमा ऋणमा लिएको भएता पनि ऋणको प्रकृति हेरि ऋण उपसमितिले निर्णय गरेको भुक्तानी कार्यक्रमलाई स्विकार गर्नुपर्नेछ ।
६. संस्थाबाट प्रवाह हुने दुई लाख भन्दा वढीको ऋण सुविधामा धितोको रूपमा घर/जग्गा राखी त्यस्तो ऋण सुविधा माग गर्न सकिने भएको हुँदा, विभिन्न शीर्षकमा जाने ऋणहरूका लागि निम्न वमोजिमको कागजातहरु अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।

**६.१ क) घर/जग्गाको स्वमित्व आफै नाममा कायम भएको अवस्थामा:**

- धितो राखिने जग्गाको लालपुर्जाको सक्कलै प्रति, (गा.वि.स. को हकमा घरसहितको घडेरी हुनुपर्नेछ, नगरपालिकाको हकमा नगरपालिकाभित्रको जग्गा वा जग्गासहितको घर हुनुपर्नेछ )
- आवेदकको नागरिकताको फोटोकपि ।
- धितो राखिने जग्गाको लालपुर्जाको सक्कलै प्रति, (गा.वि.स. को हकमा घरसहितको घडेरी हुनुपर्नेछ, नगरपालिकाको हकमा नगरपालिकाभित्रको जग्गा वा जग्गासहितको घर हुनुपर्नेछ )
- आवेदकको नागरिकताको फोटोकपि ।
- धितो राखिने जग्गाको मालपोत तिरेको रसिद ।
- धितो राखिने घर/जग्गाको मूल्यांकन, सम्बन्धित गा.वि.स. /नगरपालिकाबाट प्राप्त सक्कलप्रति ।
- धितोको मूल्यांकनको हकमा यस संस्थाबाट पुनर्मूल्यांकन गर्न गठित समिति वा Valuator ले ठहर गरेवमोजिम हुनेछ ।
- नेपाल सरकार मालपोत कार्यालयबाट प्रमाणित गरिएको संबन्धित आ.व.को सरकारी मूल्यांकन समितिद्वारा प्रमाणित कागजातहरु ।
- धितो राखिने जग्गाको चार किल्ला खुलेको प्रमाणीत, सम्बन्धित गा.वि.स. /नगरपालिकाबाट प्राप्त सक्कलप्रति ।

- धितो राखिने जग्गाको सम्बन्धित नापी शाखाबाट प्राप्त हुने **Tressing paper** र **Blue Print**।
- धितो राखिने जग्गामा घर भै **Tressing/Blue Print paper** मा घर कायम नभएको अवस्थामा स्थानीय निकायबाट घर कायम गराएको हुनुपर्ने।
- घर/जग्गाको मुख्य बाटो देखिने गरी अन्य दिशातिरवाट लिएको तस्वीरहरु (Photo) कम्तीमा ४ प्रति।
- धितो राखिने जग्गाको मालपोत तिरेको रसिद।
- धितो राखिने घर/जग्गाको मूल्यांकन, सम्बन्धित गा.वि.स. /नगरपालिकाबाट प्राप्त सक्कलप्रति।
- धितोको मुल्यांकनको हकमा यस संस्थाबाट पुनर्मूल्यांकन गर्न गठित समितिले ठहर गरेबमोजिम हुनेछ।
- नेपाल सरकार मालपोत कार्यालयबाट प्रमाणित गरिएको संबन्धित आ.व.को सरकारी मुल्यांकन समितिद्वारा प्रमाणित कागजातहरु।
- धितो राखिने जग्गाको चार किल्ला खुलेको प्रमाणीत, सम्बन्धित गा.वि.स./नगरपालिकाबाट प्राप्त सक्कलप्रति।
- धितो राखिने जग्गाको सम्बन्धित नापी शाखाबाट प्राप्त हुने **Tressing paper** र **Blue Print**।
- धितो राखिने जग्गामा घर भै **Tressing/Blue Print paper** मा घर कायम नभएको अवस्थामा स्थानीय निकायबाट घर कायम गराएको हुनुपर्ने।
- घर/जग्गाको मुख्य बाटो देखिने गरी अन्य दिशातिरवाट लिएको तस्वीरहरु (Photo) कम्तीमा ४ प्रति।

**ख) धितो राखिने जाय/ जेथा अरू कसैको भएको हकमा :**

- मञ्जुरीनामा दिने व्यक्ति एकाघरको हुनुपर्ने।
- सम्बन्धित जग्गा र घरधनीले आवेदकको नाममा दिएको नेपाली कागजमा संस्था कै रोहवरमा लेखिएको मञ्जुरीनामा कागज।
- सम्बन्धित जग्गा र घरधनीको नागरिकताको प्रतिलिपि।

**ग) धितोको रूपमा स्वीकार गर्न सकिने अन्य सम्पत्ती र यसका व्यवस्थाहरु :**

- विभिन्न वैंक, वित्तीय संस्था तथा कंपनीका नाममा जारी भएका शेयर प्रमाण पत्रहरु।
- यस धितो मूल्यांकन गर्दा हालको औसत वजार मूल्यलाई आधार मानी ४०% देखि ५०% मार्जिन कट्टा गरी बांकी हुन आउने रकम बरावर ऋण प्रवाह गरिनेछ।
- धितो राखिएका प्रमाण पत्रहरु संस्थाका नाममा रोक्का राखिने छ।
- संस्थाले ऋणी सदस्य **Defalture** भएमा धितो राखिएका शेयर प्रमाण पत्रहरु विकि गर्ने अधिकार संस्थालाई रहनेछ।

६.२

**घर निर्माण तथा मर्मत कर्जा सुविधा माग गर्दा पेश गर्नुपर्ने थप कागजातहरु:**

- सम्बन्धित घरको स्वीकृत नक्सा।
- घर निर्माण गर्न सम्बन्धित स्थानीय निकायबाट दिईएको स्वीकृत पत्र।
- कुल लागतको विवरण।
- निर्माण शुभारम्भ गरेको पुष्ट्याई गर्ने अन्य कागजात एवं तस्वीरहरु।

६.३

**व्यापार कर्जा सुविधा माग गर्दा पेश गर्नुपर्ने थप कागजातहरु:**

- सम्बन्धित फर्म वा संस्थाको दर्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि।
- व्यापारीक योजना
- अधिल्लो आ.व. को लेखा परिक्षण प्रतिवेदन।
- सम्बन्धित फर्म वा संस्थाको ऋण प्रवाहपछिको अनुमानित आय-व्ययको विवरण (निवेदक र कन्सल्ट्यान्टले तयार गरेको आधारमा व्यापारिक ऋण प्रायोजनका लागि मात्र)
- ध्यान/भ्याट दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी।

६.४

**शैक्षिक ऋणको हकमा थप अन्य आवश्यक कागजपत्रहरु:**

- विद्यार्थी भर्ना भएको रसिद।
- सम्बन्धित कलेजले निज विद्यार्थी सो कलेजको नियमित विधार्थी रहेको प्रमाणित कागजपत्र।
- विद्यार्थीको नागरिकताको प्रतिलिपि र १ प्रति फोटो समेत आवेदन साथ पेश गर्नुपर्नेछ।

- विदेश अध्ययनमा जाने भए सम्बन्धित दुतावासले दिएको भिसाको प्रतिलिपि र सम्बन्धित कलेजको कन्फरमेसन लेटर ।
- उच्च शिक्षा हासिल गर्ने क्रममा लाग्ने कुल खर्चको विवरण (सम्बन्धित कलेजबाट प्रमाणित भएको हुनुपर्ने)

**६.५**

**उपभोग्य ऋणको हकमा थप अन्य आवश्यक कागजपत्रहरू:**

- यस कर्जा अन्तरगत निजी प्रयोगमा आउने सवारी साधानहरु तथा अन्य विद्युतिय घरायसी सामानहरु लिन सकिनेछ ।
- उपभोग्य कर्जा शिर्षकमा ऋण लिदा आफु कार्यरत कार्यालयको सिफारिस अनिवार्य पेश गर्नु पर्नेछ ।
- होम एपलायन्स कर्जा सुविधा माग गर्दा सम्बन्धित कम्पनीको शोरुमबाट प्राप्त कोटेशनका आधारमा सम्बन्धित समानको संस्थाले स्वीकृत गरेका "Quotation" अनुसारको जम्मा रकम मध्ये २०% देखि ३०% अग्रिम नगद रकम आवेदनसँगै पेस गर्नुपर्नेछ ।

**६.६**

**कृषि तथा घरेलु उद्योग कर्जाको हकमा आवश्यक मर्ने कागजपत्रहरू :**

- घरेलु उद्योग संचालनको लागि ऋण आवेदन पेश गर्दा फर्म तथा घरेलु उद्योग दर्ता भएको प्रमाणपत्रको फोटोकपी, प्यानदर्ताको फोटोकपी, सम्भव भएसम्म फर्म वा घरेलु उद्योगको पछिल्लो आर्थिक वर्षको वासलात, नाफा नोक्सान विवरण तथा कर्जा उपभोग सम्बन्धि प्रस्ताव (चालु फर्म वा उद्योगको मौजूदा अवस्थामा हुनसक्ने परिवर्तनको विवरण) समेत खोलि पेश गर्नुपर्नेछ ।
- फर्म संचालक एवं साफेदारहरूको तीन पुस्ते सहितको विवरण, फर्मको प्रवन्धपत्र, विनियमावली, कम्पनी/फर्मको खाता संचालकहरूको विवरण र खाताहरु रहेको बैंकको विवरण र कार्य योजना सहित सामूहिक धितो जमानीको विवरण ।

**६.७**

**हायरपर्चेज ऋणको हकमा थप अन्य आवश्यक कागजपत्रहरू:**

- यस कर्जा अन्तरगत विभिन्न भाडाका सवारी साधानहरुमा यो सुविधामा लिन सकिनेछ ।
- खरिद गरिने सवारी साधनको स्वामित्व संस्थाको नाममा कायम गर्न मञ्जुर हुनुपर्नेछ ।
- विमा गराउंदा लाग्ने सम्पूर्ण शुल्क, नवीकरण शुल्क, प्रिमियम शुल्क, आयकर, सवारी शुल्कहरु ऋणी/उपभोक्ताले नै व्यहोर्न मञ्जुर हुनुपर्नेछ ।
- ब्लुबुक, दर्ता प्रमाण आदी ऋण चुक्ता नहुन्जेलसम्म संस्थाको नाममा हुनेछ ।
- हायरपर्चेज सामानको वडीको दायाँ वायाँ तर्फ ऋण उपभोक्ताकै खर्चमा यस संस्थाले दिएको साईंजको चिन्ह लेखाउने व्यवस्था गर्नुपर्नेछ ।
- उद्योग/फर्मको नामबाट हायरपर्चेज कर्जा माग भएमा सम्बन्धित निकायबाट लिएको दर्ता प्रमाणपत्र र करचुक्ताको प्रमाणित प्रतिलिपि ।
- हायरपर्चेज कर्जा सुविधा माग गर्दा सम्बन्धित कम्पनीको शोरुमबाट प्राप्त कोटेशनका आधारमा सम्बन्धित समानको संस्थाले स्वीकृत गरेका "Quotation" अनुसारको जम्मा रकम मध्ये २०% देखि ३०% अग्रिम नगद रकम आवेदनसँगै पेस गर्नुपर्दछ ।

**६.८**

**वैदेशिक रोजगार ऋणको लागी आवश्यक पर्ने कागजातहरू :**

- वैदेशिक रोजगारका लागी जाने देश र रोजगारदाता कम्पनीको नाम ।
- रोजगारका लागी जाने देशको दुतावासले दिएको भिसाको प्रतिलिपि ।
- वैदेशिक रोजगारदाता कम्पनीबाट प्राप्त भएको Job offer Letter र रोजगारका लागी लाग्ने कुल खर्च ।
- वैदेशिक रोजगारदाता कम्पनी संग गरेको सेवा, सुविधाको Agreement paper.
- नेपाल सरकारले वैदेशिक रोजगारका लागी दिएको श्रम स्वीकृती पत्र ।
- वैदेशिक रोजगारका लागी जाने व्यक्तिको जीवन विमाको विमालेख ।
- राहादानीको प्रतिलिपि, नागरिकताको प्रतिलिपि र १ प्रति फोटो समेत आवेदन साथ पेश गर्नुपर्नेछ ।
- ऋणको किस्ता विदेशबाट पठाउनुपर्ने भए सिधा संस्थाको खातामा जम्मा गर्न सकिनेछ अन्यथा एकाघरको परिवार मार्फत नियमित किस्ता बुझाउन सकिनेछ ।
- द्रष्ट्रव्य : वैदेशिक रोजगार शिर्षक कर्जा संस्थाको नियम अनुसार बनेका सदस्यहरु र निजका एकाघरका परिवार सदस्यहरुलाई मात्र प्रवाह गरिनेछ ।

#### ६.९ आवधिक रसीदमा कर्जा :

- आवधिक रसीदमा कर्जाको हकमा रसीदमा जम्मा भएको रकमको आधारमा असी प्रतिशत सम्म कर्जा सुविधा उपभोग गर्न सकिने छ । यस कर्जामा संस्थाले दिने व्याजदरमा २% व्याज थप गरी असुल गरिनेछ ।
७. संस्थावाट प्रवाहा हुने सम्पूर्ण ऋण शीर्षकमा, ऋण लिने सदस्यका लागि प्राथमिकता क्रममा निम्नानुसार व्यक्तिगत जमानी (**Individual Guarntee**) लिइनेछ ।

क्र.स.	धितो राखिने जायजेथाको स्वामित्वको प्रकृतीको आधार	अनिवार्य व्यक्तिगत धनजमानी कायम गराउनु पर्ने व्यक्तिहरूको प्रकृती	व्यक्तिगत धनजमानी कायम हुन नसक्ने	कैफियत
१	धितो स्वरूप पेश भएको जाय जेथाको स्वामित्वकर्ता ऋणी स्वाम रहेमा ।	श्रीमान वा श्रीमति, सावालक अंशीयारहरू / अन्य अंशीयार भएमा ती अंशीयारहरू समेतको ।	संस्थाका संचालक समिति, लेखा समिति, ऋण समिति समेतका पदाधीकारी तथा सदस्य, संस्थाका कर्मचारी, संस्थाको कालो सूचीमा परेका सदस्य एंव यस सहकारीसंग निजी स्वार्थ भएका व्यक्तिहरूको व्यक्तिगत धनजमानी स्वीकार गरिनेछैन ।	जायजेथा धितो स्वरूप पेश गरि ऋण लिने सदस्यहरूका हकमा व्यक्तिगत धनजमानी दिने जमानीकर्ताहरूको तीनपूस्ते विवरण, पासपोर्ट साईज फोटो र सम्पर्क नम्बर र नेपाली नागरिकताको प्रतिलिपि पेश गर्नुपर्नेछ ।
२.	ऋणी आवेकले धितो स्वरूप पेश गरेको जाय जेथा मंजुरीनामावाट प्राप्त गरेको भए ।	मंजुरीनामा दिने व्यक्ती र उसका अन्य अंशीयारहरूको समेत ।		
३	सयुक्त वा साभेदारका रूपमा हक कायम भएको जायजेथामा ।	सयुक्त/साभेदारमा कायम रहने अन्य व्यक्तिहरू र तीनका अंशीयारहरू समेत ।		
४	नेपाल विद्युत प्राधिकरणको सिफारिसका आधारमा	एकाघरको अभिभावक, श्रीमान, श्रीमती मध्ये १ जना अनिवार्य र वांकी २ जना यसै संस्थाका सदस्य समेत गरी ३ जना ।		

## अनुसूची २

### समाजिक ऋण तमसुक

लिखितम् धनीका नाम सहकारी ऐन २०४८ बमोजिम जिल्ला सहकारी कार्यालय काठमाडौं द.नं. ६४५/०५६/५७ मार्फत दर्ता भई का.जि. का.म.न.पा वडा नं. ३१ वागवजार काठमाडौंमा मुख्य कार्यालय रहेको श्री श्रमज्योति ऋण तथा वचत सहकारी संस्था लिमिटेड (यस पछि यस लिखतमा संस्था भनिएको) आगे श्री ..... का नाती/नातिनी.....को छोरा/छोरी.....जिल्ला.....न.पा./गा.वि.स.वडा नं.... घर भई हाल..... जिल्ला.....न.पा./गा.वि.स.वडा नं.....बस्ने वर्ष.....को.....ले धनी संस्थासंग आजका मितिमा.....ऋण वापत रु.....(अक्षरुपी.....) मात्र ऋण सापटी स्वरूप लिएको उक्त ऋण रकम निम्न लिखितशर्तहरूको अधिनमा रहि तिर्न/बुझाउन मञ्जूर गरी यो लिखत गरिएको छु । मैले यस लिखत बमोजिम आजको मितिमा लिएको उपरोक्त बमोजिमको रकम नबुझाएमा संस्थाले आफ्नो नियमानुसार मेरो घर घरनावाट वा अंश भागवाट समेत असुल उपर गरी लिएमा मञ्जुर छ भनी बायाँ किनाराका साक्षीहरूका रोहवरमा यसै संस्थाको कार्यालयमा वसी यो लिखतमा सहीछाप गरी श्री श्रम ज्योति ऋण तथा वचत सहकारी संस्था लिमिटेडलाई दिएँ ।

तपसील:

१. ऋणीले आजको मितिमा संस्थासंग.....ऋण स्वरूपलिएको रु.....रकममा.....प्रतिशतका दरले.....व्याज लगाईने छु ।
२. ऋणीले आजको मितिमा संस्थासंग लिएको रकम उपरोक्त बमोजिमको ऋण रकम र उक्त रकममा संस्थाले यसै लिखतको शर्त नं. (१) बमोजिम लगाउने व्याज समेतको साँवासहित व्याजको रकम मिति.....गते देखि नै दैनिक/साप्ताहिक/पाक्षिक/मासिक/त्रैमासिक किस्ता तिर्न शुरु गरी आजका मितिले.....गतेभित्र चुक्ता गरी सक्नुपर्नेछ । यसरी तिर्नुपर्ने किस्ता रकमको विवरण यसैसाथ संलग्न पत्रमा उल्लेख गरिएको छु ।
३. ऋणीले यस लिखतको शर्त नं.(१) तथा (२) बमोजिम संस्थालाई तिर्न बुझाउनुपर्ने दैनिक/साप्ताहिक/पाक्षिक/मासिक/त्रैमासिक किस्ता संस्थाका प्रतिनिधिलाई बुझाई त्यसको रसिद प्राप्त गर्नुपर्नेछ । यस्तो रकम ऋणीले संस्थाको कार्यालयमा आफै आई बुभाउन पनि सक्नेछ ।
४. कुनै कारणले ऋणीले कुनै दिन संस्थालाई तिर्न/बुझाउनु पर्ने किस्ता तिर्न/बुझाउन नसके उक्त दिन बुझाउन नसकेको किस्ता रकम सोको भालि पल्ट तिर्नुपर्नेछ, तर यस्तो रकम ७ दिनसम्म पनि नतिरे १५ दिनसम्म तिर्न बाँकी ऋण किस्तामा ३% र १५ दिन भन्दा माथि दिनमा तिर्न बाँकी ऋण किस्तामा ५% का दरले जरिवाना लगाउन सक्नेछ । तर ०% व्याज दरमा ऋण उपभोग गर्ने ऋणीले १५ दिनसम्म तिर्न बाँकी किस्तामा १५% र १५ दिन भन्दा माथि दिनमा तिर्न बाँकी ऋण किस्तामा २०% हर्जाना लगाउन सक्नेछ ।
५. ऋणीले यस लिखत बमोजिम संस्थालाई तिर्नुपर्ने रकम म्याद भित्र नतिरे/नबुझाएमा संस्थाले ऋणीको धितो सुरक्षण लिलाम विक्री गरी वा घरघराना वा जायजेथा वा अन्य सम्पतिवाट असुल उपर गरि लिएमा मेरो/हाम्रो मञ्जुरी छु ।
६. ऋणीले बुझाउने किस्ता लगातार ३ पटकसम्म पनि नबुझाई बसेमा संस्थाले धितो वा जमानी जफत गर्न सक्नेछ । साथै उक्त स्वीकृत रकममा भने थप १५% जरिवाना लगाउन सक्नेछ, साथै धितो स्वरूप राखेको धितो समेत जतिसुकै अवधिको लागि लिएता पनि दैनिक/मासिक किस्ता वापतको रकम नतिरेमा धनी श्री श्रमज्योति ऋण तथा वचत सहकारी संस्था लिमिटेडले सम्बन्धित मालपोत कार्यालयमा रोकका राखेको घर जग्गा धितो लिलाम गरि असुल उपर गरेमा मेरो/हाम्रो मञ्जुरी छु ।
७. ऋणीले मासिक बुझाउनु पर्ने किस्ता लगातार ३ महिनासम्म पनि नबुझाएमा ३५ दिनको सूचना दिई धितो लिलाम/जफत गरि विक्री गर्न सक्नेछ ।
८. ऋणीले धनी संस्थाको सम्पूर्ण नियमहरूको पालना गर्नुपर्नेछ ।
९. ऋणीले लेखिदिएको धितोको विवरण भएको आवेदन र ऋणसंग सम्बन्धित अन्य कागजात यसै लिखतको अंग मानिनेछ ।
१०. ऋणीले यस संस्थावाट विविध ऋणमा लिन धितो स्वरूप पेश गरेको .....कम्पनी/बैंकको.....देखि.....सम्मका जम्मा.....कित्ता मिति..... मा रोकका रहेको समेत ।
११. यस लिखतमा कुनै किसिमको दावी विरोध गरेमा यसै लिखत अनुसार बदर भएको मानिने छु ।

इति सम्बत् २०.....साल.....महिना.....गते.....रोज शुभम् ।

धितो रोककामा प्रवाहा हुने ऋणको तमसुक नमुना  
श्रमज्योति वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.वाट आगे ऋणी सदस्य श्री .....सँग  
निजले .....ऋण सुविधा वापत उपभोग गर्नुभएको ऋणको तमसुक-पत्र

लिखितम् धनीका नाम काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका, वडा नं. ३१ वागबजार स्थित मुख्य कार्यालय रहेको (डिभिजन सहकारी कार्यालय काठमाडौंमा दर्ता भएको दर्ता न. ६४५/०५६/५७) श्रमज्योति वचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड, वागबजार काठमाडौं (जसलाई यसपछि धनी संस्था भनिएको छ), आगे ऋण/ऋण तथा अन्य सुविधाहरु लिई/उपयोग गरि सोको तमसुक गरिदिनेका नाम श्री .....का नाति, श्री .....को छोरा ..... अचल, ..... जिल्ला, ..... गा.वि.स. वडा नं ..... स्थायी घर भई हाल ..... स्थानमा वस्ने वर्ष ..... (ना.प्र.प.नं. ....) मिति ..... जि.प्र.का. .... का श्री ..... (जसलाई यसपछि ऋणी भनिएको छ) आगे म/हामीलाई ..... ऋण प्रयोजनका लागि आफ्नो आर्थिक श्रोतले मात्र पुरा गर्न नसकेकोले ऋण ऋण तथा वैकिङ्ग सुविधाहरुको आवश्यकता परी तपाईं धनी संस्थासंग अनुरोध गरेकोमा तपाईं धनी संस्थाले म/हामी ऋणीको नाममा जारी गरेको मिति ..... को ऋण स्वीकृति पत्रानुसार स्वीकृत तपसिल बमोजिमको ऋण तथा वैकिंग सुविधा लगायत कुल रकम रु. ..... (अक्षरपी ..... मात्र) सम्मको ऋण तथा वैकिङ्ग सुविधाहरु ऋण स्वीकृत पत्रमा उल्लेखित तरिका बमोजिम तथा भविष्यमा कुनैपनि कारणले जारी हुने अन्य ऋण स्वीकृतिपत्र तथा यस लिखितमा उल्लेखित शर्त बन्देजहरुको अधिनमा रही प्राप्त गर्ने र उपयोग गर्ने गरी यो ऋणको तमसुक गरी दिएको ठीक, सांचो, सत्य हो । तपाईं धनी संस्थाबाट प्राप्त ऋण तथा वैकिङ्ग सुविधाहरुमा लाग्ने व्याज, थप व्याज, पेनाल व्याज, कमिशन, फि, शुल्क आदि दै दस्तुर धनी संस्थाले म/हामी ऋणीको नाममा जारी गरेको उल्लेखित मितिको ऋण स्वीकृतिपत्र वा सो मा समय समयमा हुने संशोधन वा सो को सट्टामा जारी हुने ऋण स्वीकृति पत्र वा नविकरण पत्रमा उल्लेख भएको शर्त, तरिका, दर तथा सोमा निर्धारित प्रकृया बमोजिम तोकिएकै भाखा भित्र तिर्ने बुझउने छु/छौ साथै म/हामी ऋणीको नाममा स्वीकृत ऋण तथा वैकिङ्ग सुविधाहरु उपभोग गर्दा तपाईं धनी संस्था उपर कुनै थप दायित्वहरु श्रृजना भएमा त्यस्तो थप दायित्वहरु जस्तै, धितो सम्पत्तिको मूल्यांकन खर्च, विमा प्रिमियम दस्तुर, कानूनी खर्चहरु, लेखापरीक्षण खर्चहरु, धनी संस्थाबाट समय समयमा हुने निरीक्षण गर्दाको लाग्ने खर्च, अन्य भैपरी आउने खर्च, प्राप्त ऋणसंग सम्बन्धी सूचना प्रकाशित खर्चहरु आदि लगायत सम्पूर्ण खर्चहरु तपाईं धनी संस्थाले माग गर्नासाथ तिर्ने बुझाउने छु/छौ । स्वीकृत ऋण तथा वैकिङ्ग सुविधाहरु नवीकरण वा पुर्नसंरचना भएमा समेत नवीकरण वा पुर्नसंरचना हुंदा तपाईं धनी संस्थाले म/हामी ऋणीको नाममा जारी गर्ने नविकरण वा पुनर्संरचना पत्रमा तोकिएको शर्त, तरिका, दर, निर्धारित प्रकृया बमोजिम सोमा निर्धारित भाखा भित्रमा म=हामी ऋणी आफै वा आफ्नो प्रतिनिधि मार्फत तपाईं धनी संस्थामा उपस्थित भई संस्थाबाट ऋणको स्टेटमेण्ट लिई वा नलिई तिर्नु पर्ने रकम कलम के कति हो आफै सोधखोज गरी तपाईं धनी संस्थामा ऋणको सम्पूर्ण सांवा, व्याज आदि लगायत सम्पूर्ण बक्यौता रकम चुक्ता भुक्तान गर्नेछु/छौ । स्वीकृत ऋण तथा वैकिंग सुविधाहरु तथा भविष्यमा तपाईं धनी संस्थाले उपलब्ध गराउने थप ऋण तथा सुविधाहरु समेतको सुरक्षण वापत तपाईं धनी संस्थाबाट प्राप्त ऋणबाट खरीद हुने वा निर्माण हुने र म/हामी ऋणीको निजी श्रोतबाट समेत खरीद/निर्माण गरेको सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्तिहरु तपाईं धनी संस्थाको नाममा यसै लिखितबाट सुरक्षण लेखिदिएको छु/छौ । साथै म/हामी ऋणीको लगायत मेरो=हाम्रो परिवार तथा कानून बमोजिमका हकवाला उत्तराधिकारी जो सुकैको स्वामित्वमा भएको तथा भविष्यमा कायम हुने सम्पूर्ण चल अचल सम्पत्तिहरु लगायत आसामिहरुबाट भुक्तानी प्राप्त गर्न बांकी रकमहरु यसै लिखतद्वारा सुरक्षण लेखिदिएको छु=छौ साथै म/हामी ऋणीको अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा रहेको निक्षेप तथा उठूती रकमहरु लगायत अन्य सम्पत्तिहरु भुक्तानी लिन यसै लिखितबाट तपाईं धनी बैंकलाई पूर्ण अधिकार सुमिप्तिएको छु/छौ । म/हामी ऋणीले प्राप्त ऋण तथा सुविधाहरु तथा भविष्यमा प्राप्त गर्न सक्ने थप ऋण तथा संस्थाबाट प्राप्त हुने अन्य सुविधाहरुको सुरक्षण वापत तपसिल बमोजिमको धितोबन्धक लेखिदिएको अचल सम्पत्ति सुरक्षणको रूपमा धितो कायम रहने छ । प्राप्त ऋणको तपाईं धनी संस्थालाई तिर्नुपर्ने सांवा, व्याज, नामसारी/रोकका शुल्क, थप व्याज, पेनाल व्याज, फि, कमिशन, शुल्क आदि तपाईं धनी संस्थाको उल्लेखित मितिको ऋण स्वीकृतिपत्र वा सो को संशोधन वा सो को सट्टामा जारी हुने अर्को ऋण स्वीकृति पत्रानुसार तोकिए बमोजिम नतिरे नबुझाएमा वा तिर्न बझाउन आलटाल गरेमा वा किस्ता खिलाफी धिन्याई गरेमा वा ऋण स्वीकृति पत्र तथा यस लिखितका कुनै पनि शर्तबन्देजहरु उल्लंघन गरेमा म/हामी ऋणीको तथा मेरा/हाम्रा एका परिवार जो सुकैको नाममा तपाईं धनी संस्थाको कार्यालयमा खोलेको तथा खोलिने

निक्षेप रकमबाट कट्टा गरी तथा धितो लेखिदिएको सम्पत्ति सहकारी ऐन २०४८ सहकारी विनियमाली २०४९, तथा प्रचलित अन्य नेपाल कानुन बमोजिम वा तपाईं धनी संस्थाको आफैनै नियमानुसार लिलाम बिक्रि गरी वा अन्य व्यवस्था गरी तपाईं धनी संस्थाले म/हामी ऋणीबाट लिन बांकी सांवा, व्याज, हर्जना व्याज, दै दस्तुर, ऋण असुल उपर गर्ने सम्बन्धमा भएको खर्च, कानूनी खर्च लगायतको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर गरी लिनुहोला । सो बमोजिम लेना रकम असुल उपर नभएमा तपाईं धनी संस्थाले म/हामी ऋणी उपर संस्थाको ऋण असुली प्रावधान एंव सहकारी ऐन २०४८ तथा सहकारी नियमावली २०४९, तथा प्रचलित अन्य नेपाल कानुन बमोजिम र तपाईं धनी संस्थाको आफैनै नियमानुसार कारबाही गरेमा समेत म/हामी ऋणीको पूर्ण मञ्जुरी छ । कथंकदाचित मैले =हामीले धितो लेखिदिएको सम्पत्ति कच्चा नकरा ठहरी लिलाम बिक्री हुन नसकेमा वा लिलाम बिक्री हुन्दा समेत तपाईं धनी संस्थाको सम्पूर्ण लेना रकम असुल उपर हुन नसकेमा म/हामी ऋणीको तथा म=हामी ऋणीका एका परिवार जो सुकैको नाममा रहेको घर घरानाको सम्पत्तिबाट असुल उपर गरी लिनुहोला, साथै ऋण भुक्तानी अवधि वांकी छ्वै भ नेपाल विद्युत प्राधिकरणमा कार्यरत कर्मचारी भएको नाताले प्राधिकरणको कर्मचारी विनियमावली बमोजिम सेवावाट अवकाश भएमा मैले नेपाल विद्युत प्राधिकरणवाट पाउने विमा, उपदान वा अन्य सुविधाको रै-रकमबाट संस्थाले एकमुष्ट कट्टा गरि लिएमा समेत मेरा=हाम्रो पूर्ण मञ्जुरी छ । कथंमकदाचित ऋण सम्झौताको शर्तहरु उल्लंघन गरेमा, प्रचलित ऐन, नियम, कानुन, निर्देशन वा संस्थाको नियम विपरीत कुनै पनि किसिमको कार्य गरेमा वा नेपाल राष्ट्र बैंकले जारि गरेको कालो सूचि सम्बन्धि निर्देशिकाको व्यवस्था वा सोको सदृशा प्रतिस्थापन हुने अन्य निर्देशनको अवस्था परि म/हामी ऋणी तथा म/हामी ऋणीसंग सम्बद्ध अन्य पक्षलाई समेत ऋण सूचना केन्द्रको कालो सूचिमा नाम समावेश गरेमा समेत मेरो/हाम्रो पूर्ण मञ्जुरी छ भनी यो लिखत अद्योपान्त पढि, बाचि, सुनी लिखतमा लेखिएको व्यहोराको अर्थ र परिणाम समेत बुझी वायां किनाराका साक्षीहरुका रोहवरमा तपाईं धनी संस्थाको कार्यालयमा बसी यो ऋण तमसुको लिखतमा सहीछाप गरी तपाईं धनी संस्थालाई दिए/दियौँ । यसको दोहोरी समेत बुझिलिएं/लियौँ ।

<u>क.सं.</u>	<u>स्वीकृत ऋणको किसिम</u>	<u>ऋण रकम</u>	<u>व्याज तथा सेवा शुल्क कट्टी</u>
--------------	---------------------------	---------------	-----------------------------------

१)	.....	रु. .....	रु. .....
----	-------	-----------	-----------

#### धितो लेखिदिएको सम्पत्तिको विवरणः

श्री .....को नाति/नातीनि, श्री .....को छोरा/छोरी ..... अञ्चल, ..... , ..... महानगर/उपमहानगर/नगरपालिका/गा.वि.स. वडा नं .....स्थायी घर भई हाल ..... स्थानमा वस्ने वर्ष ..... (ना.प्र.प.न. ...., मिति ..... जि.प्र.का.....) का श्री .....को एकलौटी नाममा ..... कार्यालय, ..... दर्ता श्रेस्ता कायम रहेको ..... जिल्ला, ..... महानगर/उपमहानगर/नगरपालिका/गा.वि.स. वडा नं ..... स्थित किताँ न. ..... को क्षेत्रफल ..... रहेको जग्गा तथा उक्त जग्गामा निर्माण भएको घर, टहरा लगायत अन्य लिगलगापातहरु तथा भविष्यमा हुने कुनै थप निर्माण कार्यहरु समेत सम्पूर्ण लिगलगापातहरु तपाईं धनी संस्थाको नाममा मिति ..... मा मालपोत कार्यालय, ..... मा धितो लेखिदिई संस्थाको नाममा रोक्का समेत कायम रहेको घरजग्गा उपरोक्तानुसारका ऋण तथा भविष्यमा थप हुने ऋण तथा बैंकिङ सुविधाहरु समेतको सुरक्षण वापत यथावत धितोवन्धक कायम रहने कुरामा मेरो/हाम्रो मञ्जुरी छ ।

ईति सम्वत २०७ साल ..... महिना ..... गते रोज ..... शुभम ।

#### व्यक्तिगत धन-जमानी

संस्थाका सदस्य श्री .....ले माथी उल्लेख भएअनुसार उपभोग गरेको ..... ऋणको सावा=व्याज तिर्न आलटाल गरे हामी तपशिलमा उल्लेखित व्यक्तिहरुको व्यक्तिगत जाय=जेथावाट समेत असुल उपर गरिलिन हुन मञ्जुर भई सहीछाप गरेका छौँ ।

- १) श्री ..... का नाति, श्री ..... को छोरा जिल्ला ....., गा.वि.स. ७, निवासी ना.प्र.प.न. .... / ..... / मिति ..... का (ऋणीसदस्य श्री ..... ऋणी सदस्यको एकाघरको.....) श्री ..... समेत १ जना ।
- २) श्री ..... का नाति, श्री ..... को छोरा जिल्ला ....., गा.वि.स. ७, निवासी ना.प्र.प.न. .... / ..... / मिति ..... का (ऋणीसदस्य श्री ..... ऋणी सदस्यको एकाघरको.....) श्री ..... समेत १ जना ।

अनुसूची ४  
 ऋण आवेदन फारम  
 श्रमज्योति ऋण तथा वचत सहकारी संस्था लि.

वागवजार-३१, काठमाडौं।

फोन न. ४२२९६८०  
 फ्याक्स न. ४२२९६८१

श्रीमान् अध्यक्षज्यु  
 मार्फत,  
 ऋण समिति

**विषय: ऋण पाउँ भन्ने वारे।**

--

मलाई ..... लागि ऋण आवश्यक भएकोले फारममा माग भएवमोजिमको विवरण तथा अन्य आवश्यक कागजपत्रहरु यसैसाथ संलग्न गरि यो निवेदन पेश गरेको छु।

#### १. ऋणको विवरण:

ऋण माग रकम	अंकमा :	अक्षरमा :
ऋण चुक्ता गर्ने मासिक किस्ता संख्या :	व्याजदर :	भुक्तानी किसिम : मासिक/त्रैमासिक

#### २. आवेदकको नाम तथा रोजगारी विवरण:

नाम:	कार्यरत कार्यालय:
स्थायी ठेगाना :	पत्राचार गर्ने ठेगाना :
सम्पर्क मोबाईल/टेलिफोन नं :	आश्रित परिवार संख्या
तह:	कर्मचारी संकेत नं.
वावुको नाम :	वाजेको नाम :
नियुक्ति मिति :	अवकाश हुने मिति:

नोट : आवेदकले आफ्नो नागरिकताको फाटोकपी प्रमाणित गरि यसैसाथ पेश गर्नुपर्नेछ।

#### ३. आवेदक ऋणीको आमदानी विवरण:

पारिश्रमिक आय	अन्य आय
नेविप्रा. को पारिश्रमिक आय ग्रेड सहितको तलब स्केल मात्र)	भडावाट प्राप्त हुने आय
पति वा पत्नीको आय	कृषिवाट प्राप्त हुने आय
परिवारका अन्य सदस्यको आय	जम्मा अन्य आय :
जम्मा पारिश्रमिक आय	ने.वि.प्रा.को सापटी कट्टी

नोट: माथी उल्लेखित आमदानी विवरण पुष्ट्याई गर्ने कागजपत्रहरु जस्तै Salary Certificates, Rental Contracts, Financial Documents आदि निवेदन साथै पेश गर्नुपर्नेछ।

**४. सामाजिक ऋणका लागि धनजमानी दिने अन्य शेयर सदस्यहरुको उदघोष एवं विवरण:**

आगे श्रमज्योति ऋण तथा वचत सहकारी संस्थावाट मिति..... लिएको सामाजिक ऋण वापतको मासिक किस्ता रकम निजले नियमित रूपमा भूक्तानी नगरेमा हामी यसै संस्थाका तपसीलमा उल्लेखित शेयरधनी सदस्यहरुको वचत खाता, शेयर रकमवाट दामासाहीले कट्टा गरि निजको ऋणको वांकी वक्यौता रकम चुक्ता गरिलएमा हाम्रो पुर्ण मञ्जुरी छ, साथै सोवाट समेत निजको ऋणको वांकी वक्यौता चुक्ता नभएमा हाम्रो जायजेथा तथा घरघरानावाट समेत असुल उपर गरिलएमा हाम्रो मञ्जुरी छ भनि आफ्नो राजिखुशीले निज आवेदक ..... लाइ सामाजिक ऋण वापत रु.....(अक्षरपी ..... ) दिन मञ्जुर गर्दछौ ।

क्र.स	जमानी वस्ते शेयरधनी सदस्यको नाम,थर	ने.वि.प्रा. अन्तर्गत कार्यरत विभाग/शाखा/वि.के/जवि. केन्द्र	कर्मचारी संकेत न.	सम्पर्क न.	शेयर कित्ता संख्या	दस्तखत
१						
२						

**५. व्यक्तिगत जमानी वसिदिने एकाघरका सदस्यहरुको उदघोष एवं विवरण:**

आगे श्रमज्योति ऋण तथा वचत सहकारी संस्थावाट मेरा एकाघरका श्रीमान/श्रीमती/छोरा/छोरी.....ले माग गरेको ऋण रकम रु..... का सम्बन्धमा हामीलाई जानकारी भएको व्यहोरा अवगत भएकोले निजले लिएको ऋण रकम भुक्तान गर्न आलटाल गरे वा भुक्तानी नगरेमा ऋणको सम्पुर्ण वांकी वक्यौता त्यस संस्थालाई भुक्तानी गर्ने कानुनी दायित्व हामी एकाघरका तपसील बमोजिमका सदस्यहरुमा रहनेछ भनी व्यक्तिगत धनजमानी लेखिदिएका छौं ।

क्र.स	जमानी वस्ते पारिवारिक सदस्यको नाम,थर	नाता	आणाना	नगरिकता न. र जारी जिल्ला	सम्पर्क न.	दस्तखत
१						
२						

**६. घर निर्माण ऋणको लागि निर्माण स्थल र घरको विस्तृत विवरण:**

घरजग्गाको स्वामित्व हुने व्यक्तिको नाम:	..... आवेदकसँग गको नाता :				
जग्गाको क्षेत्रफल:	कित्ता न.		घरको नक्सा पास गर्ने कार्यालय:		
निर्माणधिन घरको क्षेत्रफल:			निर्माणाधिन घरको तल्ला संख्या		
घरनिर्माणको अवस्था	<input type="checkbox"/>	निर्माण गर्नुपर्ने	<input type="checkbox"/>	निर्माणाधिन	<input type="checkbox"/>
निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको भए सोको वर्तमान अवस्था:				निर्माण सम्पन्न भएको	<input type="checkbox"/>
निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको भए सोको वर्तमान अवस्था:	घर जग्गा रहेको ठेगाना :				

**७. धितो राखिने जायजेथाको विवरण:**

घर तथा जग्गा	कित्ता न.	क्षेत्रफल	स्थान	स्वामित्व कर्ता
	जारी गर्ने वैक/संस्था	जम्मा कित्ता	हलको वजार मूल्य	स्वामित्व कर्ता
शेयर प्रमाण पत्र				

व्यापारिक ऋणको लागि गत आ.व. को लेखापरीक्षण प्रतिवेदन तथा वर्तमान अवस्थाको आय व्यय विवरण प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।

**८. व्यापारिक ऋण प्रयोजनको लागि:**

फर्मको नाम र ठेगाना:	फोन नं.
प्रोपाइटरको नाम:	चुक्ता पुँजी:
फर्मको भ्याट/प्यान न.	दर्ता न. र मिति:

मैले माथि उल्लेख गरेका विवरणहरु ठिक साँचो हो । सोही आधारमा उल्लेखित कार्य गर्न रु.....अक्षरपी: ..... को ..... ऋण उपलब्ध गराइदिन हुन अनुरोध गर्दछु । साथै मैले माथी भरेको विवरणमा कुनै कैफियत भए सो को म पुर्ण जिम्मेवारी लिदै यस संस्थाको प्रचलित ऋण निर्देशिका र अन्य नियम/कानूनको अधिनमा रही ऋण असुल गर्ने कारबाही गरेमा म पूर्ण मञ्जुर छु ।

भवदियः

दस्तखतः

नामः

मिति:

### श्री ऋण समिति

आवेदक श्री ..... ले भरेको विवरण र प्राप्त भएको धितो जमानी अनुसार निजलाई रु. .... (अक्षरपी.....) मात्र सम्म ऋण लगानी गरेमा निजवाट संकलन गर्नुपर्ने मासिक किस्ता समयमा नै संकलन गरि/यस कार्यालयवाट निजले प्राप्त गर्ने मासिक पारिश्रमिकवाट कट्टा गरि त्यस संस्थामा पठाईने व्यहोरा अनुरोध गरिन्छ ।

दस्तखतः

लेखा प्रमुख/प्रतिनिधिको नामः

नेविप्रा ..... वि.के/शाखा

मिति:

श्रीसदस्य सचिवज्यू  
ऋण उप-समिति

### ऋण समितिको निर्णयको प्रयोजनको लागि मात्र

नाम : .....

दस्तखत : .....

## ऋण आवेदकले अनिवार्य रूपमा जानकारी राख्नुपर्ने कुराहरु :

१. सामाजिक ऋणको लागि आवेदन दिदा यसै संस्थाका अन्य २ जना शेयर धनी सदस्यहरु अनिवार्य जमानी वस्तुपर्नेछ ।
२. जूनै प्रकार ऋणको लागि आवेदन फारम भर्दा आफु कार्यरत कार्यालयको सिफारिस अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ । जसमा नियुक्ति मिति, ग्रेड सहितको मासिक तलब, विचुत प्राधिकरणको अन्य सापटी वापत कट्टी हुने रकम र अवकाश हुने मिति स्पष्ट खोलिएको हुनुपर्छ । साथै १ प्रति फाटो समेत आवेदन फारम साथ पेश गर्नुपर्नेछ ।
३. व्यवस्थापन शुल्क वापत स्वीकृत ऋण रकमको १% तथा ऋण प्रवाह भएको महिनाको मसान्तसम्मको व्याज अग्रिम कट्टा गरिनेछ ।
४. धितो राखिने जाय जेथा नगरपालिका वा नगरउन्मुख गा.वि.स भए जग्गा मात्र र गा.वि.स.को हकमा घर सहितको घडेरी हुनुपर्नेछ । ऋण आवेदन गर्दा धितोमा राख्ने घर वा जग्गाको सम्बन्धित गा.वि.सवाट मूल्यांकन, चार किल्ला, चालू आ.व.को मालपोत तिरेको रसिद र नापी शाखावाट प्राप्त हुने ब्लुप्रिन्ट र ट्रेसिङ पेपर समेत पेश गर्नुपर्नेछ । घर निर्माणको हकमा घरको नक्सा र सम्बन्धित स्थानिय निकायवाट घर निर्माण गर्न दिएका इजाजत पत्र अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।
५. धितो मूल्यांकनलाई यस संस्थाले पुनःमूल्यांकन गरि कायम भएको अकलाई अन्तिम मानिनेछ ।
६. आवेदकको वा मञ्जुरीनामा दिने व्यक्तिको यस संस्थामा धितो राखेको जायजेथा यस संस्थाको नाममा रोकका रहनेछ । संस्थाले आवश्यक ठानेमा रजिष्ट्रेशन पास गरि राख्नेछ ।
७. आवेदकले धितो पेश गर्दा आफ्नो स्वामित्वको धितो राख्ने सम्पत्ती नभएमा निजको तिनपुस्ता भित्रको व्यक्तिको सम्पत्ती धितो स्वरूप पेश गर्न सक्नेछ । तर धितो पेश गर्दा आवेदक र धितो जमानत दिने व्यक्ति विचको नाता प्रमाणित समेत पेश गर्नुपर्नेछ ।
८. सम्बन्धित जग्गा र घरधनीले आवेदकको नाममा नेपाली कागजमा कानुन व्यवसायीद्वारा लेखिएको यस संस्थाको नाममा धितो राख्न दिएको मञ्जुरीनामा कागज । धितो राख्न मञ्जुरीनामा दिने व्यक्तिले सम्बन्धित ऋणीको ऋण रकममा व्यक्तिगत धनजमानी वस्तुपर्नेछ र निजको एक प्रति फोटो समेत पेश गर्नुपर्नेछ ।
९. व्यापारीक/घरेलु उद्योग संचालनको लागि ऋण आवेदन पेश गर्दा फर्म तथा घरेलु उद्योग दर्ता भएको सर्टिफिकेटको फोटोकपी, प्यान दर्ताको फोटोकपी, फर्म वा घरेलु उद्योगको पछिल्लो अर्थिक वर्षको वासलात, नाफा नोक्सान विवरण तथा ऋण उपभोग सम्बन्धि प्रस्ताव -चालु फर्म वा उद्योगको मौजुदा अवस्थामा हुन सक्ने परिवर्तनको विवरण) समेत खोलि पेश गर्नुपर्नेछ ।
१०. शैक्षिक ऋणको हकमा विदेशमा अध्ययन गर्ने सन्दर्भको हकमा ऋण आवेदन साथ सम्बन्धित क्लेजको कनफरमेशन लेटर, उच्च शिक्षा हासिल गर्ने क्रममा लाग्ने कुल खर्चको विवरण (सम्बन्धित क्लेजवाट प्रमाणित भएको हुनुपर्ने) र भिसाको फोटोकपी, अध्ययन गर्न जाने विद्यार्थीको नागरिकताको प्रतिलिपि र १ प्रति फोटो समेत आवेदन साथ पेश गर्नुपर्नेछ ।
११. विभिन्न बैंक तथा वित्तीय संस्थावाट सर्वसाधारणको लागि जारि भएको शेयर धितो राखि विविध ऋण लिन सकिनेछ र यस्तो ऋण दिँदा सम्बन्धित व्यक्तिको नाममा जारी भएको शेयरप्रमाणपत्रहरु संस्थाले रोकका राख्नेछ र १८० दिनको औसत वजार मूल्य वा एक हप्ताको औसत वजार मूल्य मध्ये जुन कम हुन्छ सो आधारमा ५० प्रतिशत मार्जिन कट्टा गरि वाँकी हुनआउने रकमको हदसम्म मात्र ऋण दिईनेछ । यसरी शेयर धितो राखि लिएको ऋण रकम, वजारमा भएको मूल्य घटवढले शेयरको मूल्य कम भएमा संस्थाले ताकेता वा पत्राचार गरेको मितिले ७ दिन भित्र मार्जिन खान्नको लागि नपुग हुने रकम जम्मा गर्नुपर्नेछ वा सोही मूल्य वरावरको थप शेयर धितो राख्नुपर्नेछ । अन्यथा यसरी शेयर धितो राखि दिईएको ऋणमा शेयरको मूल्यमा ठूलो अन्तरको उतार चढाव हुने संकेतहरु देखिएमा सहकारी संस्थाले जुनसुकै समयमा शेयर विक्रि गरि ऋण रकम असुलउपर गर्न सक्नेछ ।
१२. हायर पर्चेज ऋण सुविधा अन्तर्गत विभिन्न मोदेलका मोटरसाईकलहरु किस्तावन्दी सुविधामा लिन सकिनेछ । त्यसका लागि सम्बन्धित शोरुमवाट प्राप्त कोटेशनका आधारमा २० देखि ५० प्रतिशत सम्मको अग्रिम भुक्तानी र वाँकी हुने रकमको १ प्रतिशत सेवा शुल्क वुभाउनु पर्नेछ । वाँकी रकम नियमानुसारको लाग्ने व्याज रकम सहितको मासिक सावाको किस्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेछ । यस्तो ऋण सुविधा उपभोग गर्दा लाग्ने विमा रकम, नामसारी दस्तुर तथा सवारी कर ऋणी स्वयम्भले भुक्तानी गर्नुपर्नेछ ।

अनुसूची ५  
चेकलिष्ट फारम  
**वांकी छ**

अनुसूची ६  
ऋणको उपयोगिता/अनुगमन/असुली सम्बन्धि प्रगती विवरण फारम  
**वांकी छ**